

Kultúrne spektrum

Periodický informačný servis o aktualitách v teórii a praxi kultúrno-osvetovej práce pre potreby pracovníkov kultúry a obecných úradov v okresoch Bánovce nad Bebravou, Nové Mesto nad Váhom a Trenčín

Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne • ročník XIX. • číslo 1 – 2/2009

ČO NÁJDETE V ČÍSLE:

- Celoštátna súťaž Slovenská kronika 2009
- Štatút udeľovania ocenení pri príležitosti Dňa kultúrno-osvetových pracovníkov
- Hľadanie finančných zdrojov pre kultúru
- Vzory scenárov: Deti, podte sa hrať, Životné jubileum • Sobáš mimo obradnú sieň
- Slovenské národné povstanie • Deň Ústavy
- Ponuka prednáškovej činnosti • Mozaika
- informácie o niektorých podujatiach v regióne
 - Kultúra a osвета v tlači
- Nový portál Kultúrny profil Slovenska
- Jazykové okienko
- Jubiliujúce osobnosti a kolektívy

TRENČIANSKE OSVETOVÉ STREDISKO SA SŤAHUJE

začiatkom júla do nových priestorov. Nájdete nás na druhom poschodí v novej budove Trenčianskeho samosprávneho kraja na ulici K Dolnej stanici 20A (medzi budovami Daňového úradu a Sociálnej poisťovne).

Nové telefónne čísla:

- 032/6555 320 – riaditeľ, Mgr. Zvalený;
- 032/6555 321 – J. Tretnárová, M. Janesová;
- 032/6555 322 – V. Varinská, I. Juríčková;
- 032/6555 323 – J. Tichá;
- 032/6555 324 – J. Kohútová;
- 032/6555 325 – A. Vražďová, A. Némethová;
- 032/6555 326 – J. Muchová, V. Kmeťová.

Zapojte sa aj vy do súťaže Slovenská kronika 2009

DO UZÁVIERKY OSTÁVA UŽ LEN PÁR DNÍ

Vyhlasovatelia súťaže požiadať Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne, ktoré sa dlhodobo venuje ochrane, podpore a rozvoju regionálnej a miestnej kultúry a ktorému záleží na pozdvižení kultúrneho povedomia obyvateľov a osobitne miestnych vzdelancov a osvetárov, o propagáciu VI. ročníka celoštátnej súťaže SLOVENSKÁ KRONIKA 2009 v obciach a mestách v našej územnej pôsobnosti.

K vysokému kreditu VI. ročníka súťaže, ktorej hlavným usporiadateľom je Národná osвета s garanciou Národného osvetového centra, prispieje, že jej spoluorganizátormi a odbornými garantmi sú najvýznamnejšie slovenské celoštátne inštitúcie v oblasti zamerania súťaže:

Slovenské národné múzeum, Slovenský národný archív, Slovenská národná knižnica, Literárne informačné centrum, Muzeálna slovenská spoločnosť, Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť a Domovina v Martine,

ktoré do poroty nominovali erudovaných a skúsených odborníkov.

Zámerom VI. ročníka súťaže je vyberať čo najviac výsledkov tvorivej činnosti kronikárov, autorov monografií a ďalších kultúrno-informačných materiálov, ako aj publikácií o kultúrnom dedičstve, nárečiach, tradičnej ľudovej slovesnosti a kultúre.

Veríme, že súťaž podporíte a budete informovať o jej konaní aj vedúcich folklórnych kolektívov, kultúrno-spoločenských združení a všetkých miestnych vzdelancov, najmä kronikárov a autorov monografií a publikácií o histórii a kultúrnom dedičstve našich obcí, miest a regiónov.

•SPRÁVY•INFORMÁCIE

Národná osвета s garanciou Národného osvetového centra,
Slovenské národné múzeum, Slovenský národný archív, Slovenská národná knižnica,
Literárne informačné centrum, Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť,
Muzeálna slovenská spoločnosť a Domovina v Martine

s mediálnou podporou týždenníka miest a obcí **Obecné noviny**

vyhlasujú **6. ročník celoslovenskej súťaže**

SLOVENSKÁ KRONIKA 2009

o najlepšiu kroniku, monografiu obce a mesta, najlepšiu kultúrnohistorický, informačný a kultúrnehistorický materiál, slovník nárečia a publikáciu o ľudovej slovesnosti

venovanej pamiatke RNDr. Ladislava Jasenáka.

Cieľ súťaže:

Podnietiť a motivovať záujem o dôslednejšie uchovávanie a záchranu kultúrno-spoločenského dedičstva formou tvorby kroník, monografií obcí a miest, slovníkov nárečí, publikácií o tradičnej ľudovej slovesnosti a kultúrnohistorických a kultúrnehistorických materiálov a ich využívanie ako prostriedku na hlbšie spoznávanie slovenskej miestnej a regionálnej histórie a kultúry, spoločenských a kultúrnych tradícií našich obcí, miest a regiónov, a tým prehliť pozitívny vzťah k Slovenskej republike ako spoločnej vlasti všetkých jej občanov.

Hlavný usporiadateľ projektu:

Národná osвета, mesačník pre rozvoj miestnej kultúry a záujmov tvorivosti, s garanciou Národného osvetového centra

Spolusporiadatelia

a odborní garanti súťaže:

Muzeálna slovenská spoločnosť,
Slovenské národné múzeum,
Slovenský národný archív,
Slovenská národná knižnica,
Literárne informačné centrum,
Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť,
Domovina Martin

Hlavní mediálni partneri:

Obecné noviny, týždenník miest a obcí,
Slovenské pohľady na literatúru, umenie a život,
Siniečko, literárno-umelecký časopis pre deti

Organizačné a materiálno-technické

zabezpečenie súťaže:

Národné osvetové centrum

Uzávierka súťaže

– konečný termín

na zaslanie prihlášky a súťažných materiálov:

30. jún 2009

Vyhlasovanie výsledkov

s hodnotiacim a odborným seminárom:
október/november 2009

SÚŤAŽNÉ KATEGÓRIE:

A. KRONIKY

A.1 Kronika obce:

- A.1.1 Kronika obce s počtom obyvateľov do 500;
- A.1.2 Kronika obce s počtom obyvateľov od 501 do 2 000;
- A.1.3 Kronika obce s počtom obyvateľov viac ako 2 000.

A.2 Kronika mesta, mestskej časti:

- A.2.1 Kronika krajského a okresného mesta;
- A.2.2 Kronika mesta a kronika mestskej časti.

A.3 Špecifický druh kroniky:

- A.3.1 Kronika kultúrno-spoločenského občianskeho združenia, spolku, inštitúcie
- A.3.2 Kronika folklórneho súboru, skupiny, ľudovej hudby
- A.3.3 Historická kronika (rodová, rodinná kronika)

Poznámky:

1. V kategórii A.1, A.2, A.3.1 a A.3.2 sa dá do súťaže prihlásiť opis alebo fotokópia kronikárskeho záznamu z r. 2006 alebo 2007 alebo 2008.
2. V kategórii A.3.3 nie je rok vzniku kroniky limitovaný.

B. MONOGRAFIE

B.1 Monografia obce:

- B.1.1 Vedecká monografia
- B.1.2 Vedecko-popularizačná monografia
- B.1.3 Popularizačná monografia (textovo-obrazová a obrazovo-textová publikácia)

B.2 Monografia mesta alebo mestskej časti:

- B.2.1 Vedecká monografia
- B.2.2 Vedecko-popularizačná monografia

B.2.3 Popularizačná monografia (textovo-obrazová a obrazovo-textová publikácia)

Poznámka:

V kategórii B sa dá do súťaže prihlásiť publikácia vydaná v období r. 1993 – 2009.

C. KULTÚRNOHISTORICKÉ, INFORMAČNÉ A KULTÚRNOTURISTICKÉ MATERIÁLY

C.1.1 Kultúrnohistorická a kultúrnoturistická publikácia o kultúrnom dedičstve obce, mesta, regiónu

C.2.2 Kultúrnoinformačný a kultúrnoturistický materiál (skladačka, súbor pohľadníc, symbolov obce, mesta, mestskej časti, plagát, DVD, CD, video nosič a pod.)

C.2.3 Kultúrnohistorická a kultúrnoturistická mapa (s pamiatkami, chránenými útvarmi, historickými cestami a pod.)

Poznámka:

V kategórii C sa dajú do súťaže prihlásiť publikácie vydané v období r. 1993 – 2009.

D. SLOVNÍKY NÁREČÍ, ZBIERKY LUDOVEJ SLOVESNOSTI A LUDOVEJ STRAVY

D.1 Nárečový slovník obce, mesta, regiónu

D.2 Zbierka ľudových prísloví, porekadiel, úsloví

D.3 Zbierka povestí a ľudových rozprávok

D.4 Publikácia o tradičnej ľudovej strave (napr. receptár)

Poznámka:

1. V kategórii D sa dajú do súťaže prihlásiť publikácie vydané v období r. 1993 – 2009.

PODMIENKY SÚŤAŽE:

1. Materiály do súťaže môže prihlásiť každý kronikár, autor, vydavateľ publikácie alebo obec, mesto, mestska časť, krajská samospráva, inštitúcia, združenie alebo spoločenstvo, a to osobne, alebo prostredníctvom zástupcu subjektu, starostu, primátora, vedúceho spolku či združenia.

2. Do súťaže môžu byť prihlásené kroniky, monografie, publikácie a materiály písané v slovenskom jazyku alebo vedené v slovenskom jazyku a jazykovej mutácii.

3. K súťažným materiálom priložiť vyplnenú prihlášku s údajmi o prihlasovateľovi, náležitostiach a tvorcach materiálu, s kontaktnými a podpisom. Prihláška musí byť vyplnená úplne (podľa príslušnej kategórie) a objektívne.

4. Do súťaže nesmú byť prihlásené materiály, ktoré sa zúčastnili jej predchádzajúcich ročníkov.

5. Usporiadateľ si vyhradzuje právo na definitívne zaradenie súťažných materiálov do príslušnej kategórie.

6. Originály kroník budú vrátené prihlasovateľom do súťaže. Fotokópie a opisy budú vrátené na vyžiadanie.

7. Monografie, publikácie, tlačene, elektronické a reproduované materiály prihlásené do súťaže sa nevracajú.

VYHODNOTENIE SÚŤAŽE:

1. Odborná porota sa bude skladať z predsedov pracovných sekcií a z členov s prierezovou pôsobnosťou vymenovaných zo zástupcov garantov súťaže a ďalších odborníkov. Súťaž vyhodnotí odborná porota na základe hodnotení pracovných sekcií pre jednotlivé kategórie.

2. Porota si vyhradzuje právo v niektorej kategórii neudelíť žiadnu cenu alebo udeliť čestné uznanie.

3. Odborná porota súťaže môže rozhodnúť o vyradení súťažných materiálov, ktoré nespĺňajú podmienky súťaže.

Prezentácia výsledkov súťaže a odborný seminár:

1. Víťazi budú ocenení diplomami, plaketai s logom súťaže a odmenení dielami slovenských výtvarníkov a vecnými cenami. Osobitnú cenu súťaže udelí jej hlavný garant Národné osvetové centrum.

2. Súťažné práce budú vystavené počas vyhlásenia výsledkov súťaže v priestore konania tohto podujatia.

3. Po vyhodnotení súťaže usporiadateľ zorganizujú hodnotiaci seminár na tému kronikárskej činnosti, tvorby a vydávania monografií a ďalších materiálov.

4. Výsledky súťaže, ukážky víťazných a najzaujímavejších prác a recenzie publikácií budú uverejňované v Národnej osвете, Slovenských pohľadoch a Obecných novinách.

Súťažné materiály s prihláškou a heslom

„Slovenská kronika 2009“ zasielajte na adresu:

Národná osвета, mesačník pre rozvoj miestnej kultúry

a záujmovej tvorivosti, Nám. SNP 12, 812 34 Bratislava 1

INFORMÁCIE:

Elektronické verzie štatútov a prihlášky:

www.nocka.sk/narodna-osveta

Štefan Cifra, šéfredaktor Národnej osветы,

tel. redakcia: 0918 716 012, 02/20 471 242,

fax redakcia: 02/20 471 160, mobil: 0911 543 167,

e-mail: stefan.cifra@nocka.sk, narodnaosveta@nocka.sk

PhDr. Igor Krištek, CSc., predseda Muzeálnej

slovenskej spoločnosti, mobil: 0905 766 050,

e-mail: igorkristek@centrum.sk

PhDr. Dáša Daneková, vedúca odbornej sekcie

kronikárstva a regionalistiky Muzeálnej slovenskej

spoločnosti, mobil: 0918 156 622, 0915 668 258,

tel. Domovina: 043/422 14 55, doma: 043/423 07 43,

e-mail: dasa.danekova@gmail.com

PRIHLÁŠKA

na 6. ročník celoštátnej súťaže Slovenská kronika 2009

1. Názov alebo meno a priezvisko odosielateľa – prihlasovateľa súťažného materiálu:

2. Druh súťažného materiálu (zakrúžkujte):

A. kronika obce, mesta, mestskej časti, združenia, spolku, folklórneho kolektívu, ľudovej hudby, špeciálna kronika;

B. monografia obce, mesta, mestskej časti;

C. kultúrnohistorický, informačný, kultúrnoturistický materiál obce, mesta, mestskej časti, regiónu, kraja;

D. nárečový slovník – zbierka ľudovej slovesnosti – zbierka povestí, ľudových rozprávok – zbierka tradičnej ľudovej stravy.

3. Náležitosti súťažného materiálu:

3.1 A. KRONIKY

3.1.1 Návrh na zaradenie podľa propozícií (zakrúžkujte a podčiarknite druh kroniky, ktorú prihlasujete):

A.1 kronika obce:

do 500 obyvateľov;

od 501 do 2 000 obyvateľov;

s viac ako 2 000 obyvateľmi;

A.2 kronika mesta, mestskej časti:

krajské, okresné mesto;

mesto, mestska časť;

A.3 špeciálny druh kroniky:

združenie, spoločenstvo;

folklórny kolektív, ľudová, dychová hudba;

rodová, rodinná alebo iná historická kronika.

3.1.2 Názov subjektu, o ktorom sa kronika vedie:

3.1.3 Fotokópia alebo odpis ročného záznamu kroniky (iba z jedného roka): za rok 2006, resp. 2007, resp. 2008.

3.1.4 Písomná informácia o druhu a rozsahu sprievodnej dokumentácie uvedenej kroniky, t. j., či kronika má:

a) sprievodnú fotodokumentáciu: áno – nie (podčiarknite); fotografie ks; mapy obce, mesta ks;

b) zbierku výstrižkov z tlače (hodiac sa podčiarknite): vlastná – získavaná z iných zdrojov – žiadna (nevedie sa);

c) videodokumentáciu: áno – nie (minutáž, oca); d) iné dokumenty a prílohy kroniky (napíšte v prílohe):

3.1.5 Rok, od ktorého sa kronika vedie: a to (podčiarknite): sústavné – sriedavo – sporadicky.

3.1.6 Meno a adresa kronikára, ktorý viedol súťažný záznam kroniky:

3.1.7 Dátum, od ktorého kroniku vedie:

3.2 B. MONOGRAFIE

3.2.1 Návrh na zaradenie podľa propozícií (zakrúžkujte a podčiarknite druh monografie, ktorú prihlasujete):

B.1 vedecká monografia:

obce – mesta, mestskej časti;

B.2 vedecko-popularizačná monografia:

obce – mesta, mestskej časti;

B.3 popularizačná monografia:

obce – mesta, mestskej časti;

3.2.2 Názov monografie:

podtitul:

3.2.3 Autor alebo zostavovateľ:

kolektív spoluautorov (počet):

3.2.4 Počet strán publikácie:; prebal: áno – nie;

3.2.5 Počet fotografií: ks; ilustrácií, kresieb: ks;

máp: ks; počet a druh príloh (vydaných ako súčasť knihy, napr. CD, DVD, mapa a i.):

3.2.6 Rok vydania:; náklad: ks

3.2.7 Vydavateľ (názov, sídlo):

Tlač (názov, sídlo):

3.2.8 Resumé v jazykoch:

3.3 C. KULTÚRNOHISTORICKÝ, INFORMAČNÝ A KULTÚRNOTURISTICKÝ MATERIÁL

3.3.1 Návrh na zaradenie podľa propozícií (zakrúžkujte):

C.1 kultúrnohistorická, kultúrnoturistická publikácia:

obce – mesta, mestskej časti – regiónu, kraja;

C.2 kultúrnoinformačný, kultúrnoturistický materiál:

obce – mesta, mestskej časti – regiónu, kraja;

C.3 kultúrnohistorická, kultúrnoturistická mapa:

obce – mesta, mestskej časti – regiónu, kraja.

3.3.2 Názov materiálu:

druh (podčiarknite): C.1 – knižná publikácia, brožúra;

C.2 – skladačka/súbor fotografií/súbor symbolov obce, mesta, mestskej časti (samolepky a pod.) /osvetový plagát

/DVD, CD, video nosič; C.3 – mapa/iný materiál:

3.3.3 Autor alebo zostavovateľ:

kolektív spoluautorov (počet):

3.3.4 Počet strán publikácie:; prebal: áno – nie;

3.3.5 Počet fotografií: ks; ilustrácií, kresieb: ks;

máp: ks; minutáž DVD, CD, video záznamu:

3.3.6 Rok vydania:; náklad: ks

3.3.7 Vydavateľ (názov, sídlo):

Tlač (názov, sídlo):

3.3.8 Resumé resp. cudzojazyčné mutácie v jazykoch:

3.4 D. NÁREČOVÝ SLOVNÍK, ZBIERKA LUDOVEJ SLOVESNOSTI, PUBLIKÁCIA O LUDOVEJ STRAVE

3.4.1 Návrh na zaradenie podľa propozícií (zakrúžkujte):

D.1 nárečový slovník obce, mesta, regiónu;

D.2 zbierka ľudových prísloví, porekadiel, úsloví;

D.3 zbierka povestí a ľudových rozprávok;

D.4 publikácia o tradičnej ľudovej strave (receptár).

•SPRÁVY•INFORMÁCIE

3.4.2 Názov publikácie:

Podtitul:

3.4.3 Autor alebo zostavovateľ:

kollektív spoluautorov (počet):

3.4.4 Počet strán publikácie:; prebal: áno – nie;

3.4.5 Počet nárečových slov (D.1):; príslovia, porekadla

(D.2):; povestí, ľudových rozprávok (D.3):; receptov

(D.4); iné:

počet fotografií: ks; ilustrácií, kresieb: ks; máp: ks;

3.4.6 Rok vydania:; náklad: ks

3.4.7 Vydavateľ (názov, sídlo):

Tlač (názov, sídlo):

3.4.8 Resumé v jazykoch:

4. Základné údaje o obci, meste, regióne, združení, spolku, folklórnom kolektíve či inom subjekte:

4.1 Obec, mesto, mestská časť, samosprávny kraj:

Názov:

Ulica:; číslo:

PSC:; obec, mesto:

Okres:; kraj:

Počet obyvateľov obce:; mesta:

mestskej časti:; regiónu:; kraja:

Kontakt na starostu, primátora, predsedu kraja, resp. iného

zástupcu (meno a priezvisko, titul, funkcia):

tel.:; fax:; e-mail:

4.2 Združenie, spolok, folklórny súbor, skupina, ľudová, dychová hudba alebo iný subjekt:

Názov:

Kontakt na vedúceho, zástupcu subjektu (meno, priezvisko,

titul, funkcia):

Ulica:; číslo:

PSC:; obec, mesto:

tel.:; fax:; e-mail:

4.3 Údaje o individuálnom prihlasovateľovi:

Meno, priezvisko, titul:

Ulica:; číslo:

PSC:; obec, mesto:

tel.:; fax:; e-mail:

Miesto, dátum:

Podpis (pečiatka):

ZASLÚŽIA SI NAŠU POZORNOSŤ, VĎAKU A OCENENIE

Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne je regionálnou kultúrnou inštitúciou, ktorej základným poslaním je aktívne napomáhať cieľavedomému rozvoju kultúry a osvetu na základe záujmov a potrieb občanov v územnej pôsobnosti okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom a Bánovce nad Bebravou. Poskytuje poradenské služby realizátorom osvetovej činnosti, pôsobí ako odbornoporaďenské, vzdelávacie, metodické a informačno-dokumentálne centrum, organizuje tvorivé aktivity v jednotlivých oblastiach kultúrno-výchovnej činnosti a podieľa sa na uchovávaní ochrane a sprístupňovaní hodnôt ľudovej kultúry. Odborne a organizačne spolupracuje pri príprave a realizácii kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí regionálneho, nadregionálneho i medzinárodného charakteru a v spolupráci s obcami zabezpečuje a organizuje i kultúrne aktivity miestneho významu.

Toto všetko by nebolo možné bez úzkaj, dlhodobej a kvalitnej spolupráce s predstaviteľmi miest a obcí – primátormi, starostami, starostkami, osvetármi, pracovníkmi poverenými organizovaním kultúrno-osvetovej činnosti, vedúcimi amatérskych kolektívov záujmovej umeleckej činnosti, kronikármi a ostatnými nadšencami a aktivistami, ktorých na tomto mieste ani nie je možné všetkých vymenovať. Ich rozsiahla, veľaokrát celoživotná, obetavá práca si zaslúži našu pozornosť, vďaka a ocenenie. TNOS v Trenčíne v snahe aspoň morálne ohodnotiť záslužnú prácu jednotlivcov a kolektívov vypracovalo štatút udeľovania ocenení, ktorý vám dávame do pozornosti. Veríme, že využijete možnosť navrhnúť osobnosti a kolektívy pôsobiace vo vašej obci na ocenenia, ktoré im budú odovzdané na slávnostnom akte pri príležitosti Dňa osvetových pracovníkov už v tomto roku.

ŠTATÚT UDEĽOVANIA OCENENÍ pri príležitosti Dňa kultúrno-osvetových pracovníkov

Článok I. Všeobecné ustanovenia

1. Štatút upravuje podmienky výročného udeľovania ocenení profesionálnym i dobrovoľným zamestnancom, osobnostiam a kolektívom v oblasti kultúry pôsobiacich v kultúrno-osvetových zariadeniach, múzeách, knižniciach a galériách, a pracovníkom v oblasti kultúry v mestách a obciach okresov Trenčín, Nové Mesto n/V. a Bánovce n/B.

2. Štatút vydáva Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne. Štatút po odsúhlasení zriaďovateľom schvaľuje riaditeľ TNOS v Trenčíne a nadobúda právoplatnosť po jeho podpise.

Článok II. Ocenenia, ich klasifikácia a podmienky udeľovania

1. Cena „ZA OSOBITNÝ PRÍNOS K ROZVOJU TRENČIANSKEHO REGIÓNU.“

•SPRÁVY•INFORMÁCIE

Ocenenie sa udeľuje kolektívom a jednotlivcom za dlhodobé pôsobenie a dosiahnuté úspechy v rozvoji trenčianskeho regiónu.

2. Cena „ZA TVORIVÝ ČIN ROKA.“

Ocenenie udeľuje riaditeľ príslušnej kultúrnej organizácie pre zástupcov inštitúcií, profesionálnych i dobrovoľných osvetových pracovníkov pôsobiacich vo všetkých oblastiach kultúry, za výrazné tvorivé činy a za činy výrazne podporujúce rozvoj trenčianskeho regiónu, ktoré presahujú hranice regiónu.

V tejto kategórii sa udeľuje:

Cena riaditeľa TNOS za tvorivý čin roka

Cena riaditeľky Trenčianskeho múzea v Trenčíne za tvorivý čin roka

Cena riaditeľky VKMR v Trenčíne za tvorivý čin roka

Cena riaditeľky Galérie M. A. Bazovského v Trenčíne

za tvorivý čin roka.

3. Cena „ZA UCHOVÁVANIE A ROZVOJ KULTÚRNEHO DEDIČSTVA NÁRODA.“

Udeľuje sa vybranej inštitúcii, kolektívu alebo jednotlivcovi za zachranu, zveľaďovanie, rekonštrukciu, obnovu a rozvoj významných hodnôt hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva trenčianskeho regiónu.

4. Pamätný list „ZA DLHOROČNÉ PÔSOBNIE“ v oblasti kultúry.

• kolektívom, ktoré si v uvedenom roku pripomínajú svoje 10 a viacročné výrobie pôsobenia, vždy po piatich rokoch a aktuálne dosahujú úspechy v oblasti svojho pôsobenia, prekračujúce miestny rámec;

• jednotlivcom, ktorí sa v uvedenom roku dožívajú významného životného jubilea 50 a viac rokov, alebo ktorí si pripomínajú pracovné jubileum 25 a viac rokov, vždy po piatich rokoch a boli aktívni v oblasti kultúry.

V tejto kategórii sa udeľí:

Pamätný list riaditeľa TNOS v Trenčíne za dlhodobú kultúrno-osvetovú činnosť

Pamätný list riaditeľky Trenčianskeho múzea v Trenčíne

za dlhodobú múzejnú činnosť

Pamätný list riaditeľky VKMR v Trenčíne za dlhodobú

knížno-informačnú činnosť

Pamätný list riaditeľky Galérie M. A. Bazovského v

Trenčíne za dlhodobú galerijnú činnosť.

Článok III.

Podávanie návrhov na udeľovanie ocenení

1. Pisomné návrhy na udeľovanie ocenení predkladajú do 31. júla 2009 štatutármi zástupcovia kultúrnych inštitúcií, primátori a starostovia miest a obcí na adresu: Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne Kožušnícka 2 911 05 Trenčín.

2. Pisomný návrh na udeľovanie ocenenia musí obsahovať:

• názov navrhovaného ocenenia

• zdôvodnenie návrhu

• základné údaje:

a/ inštitúcie a kolektívy:

názov, zriaďovateľ, kontaktná adresa navrhovaného

meno, priezvisko, tituly štatutára a vedúceho kolektívu

dátum, meno, priezvisko a podpis navrhovateľa

b/ jednotlivci:

meno, priezvisko, tituly, dátum narodenia, kontaktná

adresa navrhovaného

dátum, meno, priezvisko a podpis navrhovateľa.

3. Pisomné návrhy na udeľovanie ocenení posúdi odborná komisia menovaná riaditeľom TNOS v Trenčíne. Komisia predloží stanovisko riaditeľovi TNOS do 31. augusta 2009.

Článok IV.

Udeľovanie ocenení

1. Ocenenia budú udeľované slávnostným spôsobom každoročne pri príležitosti Dňa kultúrno-osvetových pracovníkov (október).

Článok V.

Záverečné ustanovenie

1. Ak sa v oblasti kultúry nevyskytnú aktivity, inštitúcie, kolektívy a jednotlivci, zodpovedajúci uvedeným kritériám, jednotlivé ceny nemusia byť udeľené.

Mgr. Vladimír Zvalený,
riaditeľ TNOS v Trenčíne

HĽADANIE FINANČNÝCH ZDROJOV PRE KULTÚRU

Nezanedbateľné postavenie v oblasti financovania kultúry získavajú v poslednom období aj významné investičné spoločnosti v oblasti telekomunikácií, bankového sektoru, plynárenského a elektrárenského priemyslu, ktoré pravidelne podporujú kultúrne subjekty, rôzne kultúrne aktivity a filantropické projekty. K najvýznamnejším patrí Slovnaft, Slovenský plynárenský priemysel, Orange, Slovak Telekom, Západoslovenská energetika, Slovenská sporiteľňa, Všeobecná úverová banka a Tatra banka. Mnohé z nich zriadili fondy a nadácie, prostredníctvom ktorých udeľujú aj granty a štipendiá. Blížšie informácie o nich, ako aj aktuálne výzvy priebežne nájdete na webových stránkach. Prinášame ich stručný prehľad.

Nadácia Tatra banky

Adresa: Tatra banka, a. s., Hodžovo námestie 3,
811 06 Bratislava, Slovensko
Telefónne číslo: 02 5919 1000
Webová stránka: <http://www.tatrabanka.sk>
Kontakt: Marcel Zajac, Centrum pre filantropiu
Telefónne číslo: 0905 529285
E-mail: zajac@changenet.sk

Dlhodobou ambíciou nadácie je podpora vzdelávania a kultúry. Aktivita nadácie sa dominantne zameriava na vzdelávanie, ale sústreďujú sa aj na oblasť podpory umenia a obnovy kultúrnych pamiatok.

Nadácia realizuje rôzne programy, granty a udeľuje ceny.

Konto Orange

Adresa: Orange Slovensko, a. s., Prievozská 6/A,
821 09 Bratislava, Slovensko
Webová stránka: <http://www.kontoorange.sk>
Telefónne číslo: 02 5464 4682, 0905 313313

Konto Orange je nezisková organizácia, ktorá realizuje projekty na podporu skupín obyvateľov – komunit. Vznikla v roku 2002 s cieľom realizovať filantropické aktivity, ktoré pomáhajú riešiť problémy rôznych skupín spoločnosti. Aktivita Konta Orange pokrýva mnoho oblastí – od podpory náhradných rodín a adopcie cez vzdelávanie, voľnočasové aktivity mladých ľudí až po pomoc opusteným ľuďom v ťažkostiach.

Filantropické aktivity Konta Orange sú zamerané na problémové alebo nejakým spôsobom deficitné oblasti spoločnosti.

Zriaďovateľom Konta Orange je spoločnosť Orange Slovensko, a. s.

Nadačný fond Slovak Telekom

Adresa: Pražská 11, 811 04 Bratislava, Slovensko
Telefónne číslo: 02 5729 7246
Fax číslo: 02 5729 7117
Webová stránka: <http://www.fondst.sk>
Kontakt: Zuzana Behriková, programová koordinátorka
E-mail: behrikova@intenda.sk

Slovak Telekom založil v spolupráci s Nadáciou Intenda Nadačný fond Slovak Telekom pre všetkých, ktorí túžia žiť plnohodnotným životom a objavovať nepoznané. Nadačný fond pomáha otvárať svet informácií najmä pre zdravotne, spoločensky alebo inak znevýhodnených ľudí, organizácie a komunity.

Nadačný fond Slovak Telekom podporuje organizácie a komunity prostredníctvom grantového programu a priamo i jednotlivcov prostredníctvom správy individuálnych žiadostí.

Už niekoľko rokov podporuje projekty v oblasti vzdelávania, informatizácie spoločnosti, kultúry a životného prostredia. Nadačný fond Slovak Telekom bude spravovať Nadácia Intenda, ktorá má dlhoročné skúsenosti s grantovými mechanizmami a pozná aktuálne potreby jednotlivých komunit.

Nadácia VÚB

Adresa: Mlynské nivy 1,
829 90 Bratislava, Slovensko
Telefónne číslo: 0949 428239
Webová stránka: <http://www.nadaciavub.sk>
E-mail: info@nadaciavub.sk

Účelom Nadácie VÚB je podporiť rozvíjanie duchovných hodnôt, vzdelávania, zachovania kultúrneho dedičstva, ochrany ľudských práv a iných humanitných cieľov, ako aj podpora ochrany a tvorby životného prostredia.

Nadácia vytvorila nadačné programy pre oblasť vzdelávania (pre Vzdelanie), umenia (pre Umenie) a charity (pre Nádej).

Nadácia SPP

Adresa: P O Box 147, 810 00 Bratislava, Slovensko
Webová stránka: <http://www.nadaciaspp.sk>
Telefónne číslo: 02 5464 4683
E-mail: projekt@nadaciaspp.sk

Nadácia sa prioritne zameriava na rozvoj a podporu vzdelávania, rozvoj a ochranu kultúrnych hodnôt, podporu znevýhodnených skupín obyvateľstva, ochranu zdravia, podporu charitatívnych a filantropických aktivít.

Víziou nadácie je podpora, rozvoj a ochrana duchovných, kultúrnych a morálnych hodnôt na Slovensku a podpora pozitívnych dlhodobých a inováčných zmien v sociálnej oblasti. Nadácia rešpektuje tieto základné hodnoty: tradíciu, solidaritu a jedinečnosť. Svoju víziu naplnia poskytovaním darov na charitatívne a filantropické aktivity, zahraničné štipendiá a dlhodobé inováčné projekty.

Prijímateľmi podpory sú: mimovládne organizácie, jednotlivci, samosprávy, školy, univerzity a ďalšie subjekty.

Nadácia Slovenskej sporiteľne

Adresa: Suché mýto 4, 816 07 Bratislava, Slovensko
Webová stránka: <http://www.nadaciasp.sk>
Telefónne číslo: 02 4862 6326
Fax číslo: 02 4862 7047
E-mail: nadacia@stsp.sk

Poslaním nadácie je aktívne pomáhať pri rozvoji spoločnosti SR prostredníctvom podpory kvalitných projektov s verejnoprospešným účelom, ktoré prispievajú k rozvoju spoločnosti a posilnia základné spoločenské hodnoty. Nadácia má ambíciu nielen darovať finančné prostriedky, ale prostredníctvom svojich aktivít dosiahnuť kvalitatívne spoločenské zmeny v oblasti kultúry, vzdelávania, vedy a športu, charity, tvorby a ochrany životného prostredia.

Nadácia má celoslovenskú pôsobnosť. Nadáciu založila Slovenská sporiteľňa, a. s., ktorá ako jeden z najväčších lídrov na slovenskom bankovom trhu počas svojho pôsobenia vždy smerovala časť svojich aktivít a finančných prostriedkov do podpory rôznych oblastí spoločenského života.

Rubriku pripravila A. Vražďová

DETI, POĎTE SA HRAŤ vzor scenára pre skupinu malých detí

Dievča č. 1:	Hanka, Hankaááá!!! Kde si? Ozvi sa miii!
Dievča č. 2:	Ale, Betka! Čo toľko kričíš?
Dievča č. 1:	Som tu len na chvíľu, musím strážiť. Katku, Ondreja, veď vieš, mladších súrodencov.
Dievča č. 2:	Veď aj ja. To musíme všetci, čo sme starší a máme mladších súrodencov.
Dievča č. 1:	Vieš ty čo, Hanka, zavolajme na ostatné deti nech prídu aj s malými. Zahráme sa!
Dievča č. 2:	Dobre. Zavolajme spolu! Zuzkaá, Janoó, Maťoó, deti poďte sa hrať!
Deti malé:	Ale akoóó?
Dievča č. 1:	Noóóó na riekanky, vyčítanky, pesničky i tance.
Deti malé:	1. Naučte nás nejakú riekanku! 2. Radšej pesničku! 3. A ja chcem tancovať!
Chlapec:	Dobre, dobre všetko bude, ale postupne! Na jednu stranu sa postavila staršie deti, na druhú menšie! A teraz sa niečo naučíme! Betka, Hanka nože poďte sem!
Chlapec + dievča: (2 páry)	1x tancujú v podrepe a veľkí im spievajú: Kvā, kvā, kvačica, čierna biela slepica, pod stolom sú dropce, kura vođu slopce.
Všetky deti:	2x robia to isté v priestore = sú tri skupinky: LS: menšie deti v podrepe podskakujú do kruhu doprava a držia sa za ruky. Stred: 3 sólisti podskakujú rôzne na mieste a tleskajú rukami dopredu a dozadu. PS: staršie deti podskakujú do kruhu doľava, majú ruky v bok, a všetci spievajú: Kvā, kvā, kvačica (vyššie = trošku knčia)
Chlapec + dievča: (2 páry)	Chytia chlapca za nohy a pod pazuchy a osievajú múčku. Osievame múčku v slamenom klobúčku, čo naosievame, mlynárovi dáme. A čo zvýši to Maríši, čo zostane, to Zuzane.
Všetky deti:	2x robia to isté v priestore, ale osievajú rukami a začínú spievať vyššie.
Spevákka sólová:	Zakričí: „NA ČIŽIČKA“!!! V tejto hre sa bude tancovať a napodobňovať, ale sólistka tancuje a ukazuje na boku a ostatné deti v hlúčku tancujú a ukazujú (prvky: poskoky, jednoduché prvky atď.)
Sólo spev: Všetci:	Čižičku, čižičku, ftáčku maličký, povec nám čižičku, jak sejú mak? /A len tak, tak, tak, tak, sejú mak, sejú mak./
Sólo spev: Všetci:	Čižičku, čižičku, ftáčku maličký, povec nám čižičku, jak raste mak? /A len tak, tak, tak, tak, raste mak, raste mak./
Sólo spev: Všetci:	Povec nám čižičku, ftáčku maličký, povec nám čižičku, jak berú mak? /A len tak, tak, tak, tak, berú mak, berú mak./
Sólo spev: Všetci:	Povec nám čižičku, ftáčku maličký, povec nám čižičku, jak jedá mak? /A len tak, tak, tak, tak, jedá mak, jedá mak./
Všetky malé deti:	Na 2. repetíciu jedá mak, padnú na zem a akože zaspia
Chlapci:	Odbehnú na bok, pripraví sa na svoj výstup:
Väčšie dievky:	Spievajú im uspávanku: Hajaja, hajaja, pojdeme do hája, nabereme kvietka, obložíme dieťa. Hajušky, belušky pojdeme na hrušky nabereme toľko až nám bude horko.

•METODIKA

Chlapci:	<i>Pribehnú s krikom a posmešne recitujú:</i> Haju belu bel bel, tvoj otec je korhel, prepel kone voli, aj vozíček novi. (riekanku skúsime urobiť rytmicky a to poľeskom, kamienkami, paličkami, hadom)
Dievča č. 3:	Chalani tichšie, nech ich nezobudíme. Zatancujme si!!!
Všetci:	Zatancujme si!!!
Spev a tanec:	<i>Zopár detí spieva a tančuje okolo chlapcov – rýchla melódia:</i> Hrlička v poli tančuje, hľadá mládenca či tu je, klakni na stoličku, vípi borovičku, viber si kerú sceš za družičku.
Tancujú ďalší:	<i>Druhá partia detí tančuje a spieva na inú melódiu – pomalá melódia:</i> Hrlička, červená, biela ružička, umývaj si líčka, jako lastovička, hrlička, červená biela ružička. Opás si furtušku, ze zlatú šnórečku, hrlička, červená biela ružička.
Všetci spolu:	<i>Zmena melódie – do tempa spievajú a tančujú – rýchla melódia:</i>
Malé spiaci deti:	<i>Postupne sa prebúdzajú, na začiatku Hrlička biela – umývaj si líčka... vstanú, dávajú sa pomaly do dvojíc a obzerajú si staršie tancujúce deti a začínajú s nimi spievať a ukazovať podľa piesne...</i> Hrlička biela ružička, hrlička červená ružička, podepri si bočky, chyt sa za vrkôčky, červená, biela ružička. Hrlička, biela ružička, hrlička červená ružička, vyber si medzi nás, koho ti rada máš, hrlička červená ružička.
Tanečníci, aj malí:	<i>Na poslednú vetu vyber si... sa popária do dvojíc a dajú sa do priestoru.</i>
Na záver:	<i>Všetci spolu sa zavrtia s veľkými deťmi na pieseň: Vrtela sa pokrievček.</i>

Pásmo pre najmenšie deti môže byť celé bez muziky. Deti si všetko odspievajú samé. Ak budete mať k dispozícii inštrumentalistov, môžete využiť napr. ústnu harmoniku, heligónku alebo husle. Nezabudnite aj na rytmické pomôcky – kamienky, palice, ozembuch...

J. Kohútová

ŽIVOTNÉ JUBILEUM vzor scenára

1. Hudobný vstup a príchod jubilanta, rodiny, hostí, usadenie

2. Spev

Keby sa mi vrátil sedemnásť ročiek

3. Uvítanie (členka ZPOZ)

Milý pán Dobiáš, vážení prítomní,
dnes je pre nás, členov ZPOZ i zástupcov mesta Trenčín sviatočný septembrový deň,
kedy je podľa kalendára sviatok sv. Michala a my tu prítomní sme sa zároveň stretli na
slávnosti, ktorou sa chceme poďakovať jubilantovi za jeho plodný život v práci pre tých,
čo milujú pekné verše, slová, rýmy a aj krásne rozhlasové rozprávky.
Život vám, pán Dobiáš, doprial dožiť práve v dnešný deň 70 rokov. Sme radi, že
môžeme tieto okamihy prežiť spoločne s vami v reprezentačných priestoroch našej
obradnej siene.

Vážený pán primátor,
v matričnej knihe obce Trenčianska Teplá vo zväzku 6 na strane 221 pod poradovým
čísлом 67 z roku 1934 je zapísané meno Rudolf. Vtedy sa rodičom Jozefovi a Helene
Dobiášovej narodil náš jubilant.

Za spomenutými matričnými údajmi sa skrýva dlhý život, plný poctivej práce a denno-
denných starostí. Prostredie dedinky, v ktorej prežil svoje detstvo, poznačilo nielen
jeho život, lebo musím na pána Dobiáša prezradiť, že okrem toho, čo o ňom vieme, bol
aj skautom, ale aj jeho tvorbu, ako aj prostredie väznic a likvidačných táborov. Nad tým
však dnes nebudeme meditovať. Dnes mu určite budú blahoželat okrem nás aj jeho
bližní – manželka, synovia Miroslav a Vladimír a dcéra Miroslava, božk na čelo dostane
od vnúčat, milovaných dvojčiat. To všetko sa určite udeje, avšak v tejto chvíli patrí pán
Dobiáš nám, a preto, vážený pán primátor, prosím o slávnostný príhovor.

•METODIKA

4. Prihovor primátora

Je mi čťou privítať v týchto priestoroch človeka, ktorý je širokej trenčianskej, ale
i ostatnej kultúrnej verejnosti známy.

Osoba pána Rudolfa Dobiáša je naozaj nie neznáma. Poznajú ju detskí čitatelia
nielen v próze, ale i v poézii, eviduje sa viac ako tridsať jeho rozhlasových hier pre deti
a mládež. Je známe, že so Slovenským rozhlasom pravidelne a dlhé roky spolupracoval.
Táto tvorba pre malých odrakďuje cit pre zvukomalebnosť nášho slovenského jazyka.

Zaujímavá je tiež vaša próza a poézia pre dospelých. Dominantnou však ostáva vaša
literatúra faktu. Krstý niektorých kníh sa uskutočnili aj vo Verejnej knižnici M. Rešetku tu
v Trenčíne. Vaša literatúra faktu sú knihy z tzv. prítmnia.

Náš jubilant, vážení hostia, je nositeľom viacerých ocenení napr. z posledných rokov
spomeniem Cenu Fra Angelica za prínos kresťanských hodnôt do umenia, ktorá bola
udelená Radou Konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelávanie a kultúru.

V Konfederácii politických väzňov je šéfredaktorom časopisu Svedectvo, ktorý
konfederácia vydáva, pôsobí v rozhlasových i televíznych radách, je čestným členom
Klubu Spoločnosti autorov umeleckej literatúry vo Verejnej knižnici M. Rešetku.

Vážení prítomní,
určite by sa dalo veľa hovoriť o prítomnom umelcovi. Dnes je tu z iného dôvodu, keď
slávi svoj narodeninový sviatok, a tak mi dovoľte za celý okruh nás tu prítomných, ale i za
celú kultúrnu verejnosť, ktorá umelca pozná, zaželať mu do ďalších rokov veľa zdravia
a entuziazmu pre umenie.
Zároveň prijmite malé ocenenie za vašu doterajšiu činnosť.

5. Zápis do pamätnej knihy

Vážený jubilant, pri príležitosti vášho jubilea vás prosím o zápis do našej pamätnej
knihy mesta Trenčín.

6. Recitácia z veršov jubilanta: Neodoslaný list

Sám s vlastným križom v chladnej cele
a predaľe od neba,
písal som domov: Mám sa skvele a ničoho mi netreba.

Keďže ma strážia stráže bdelé,
nemusím sa báť o seba.
Viem, že to boží mlyn má melie
a premieľa ma na chleba.

Horúčka, čo mi blčí v tele,
je zase božská pahreba,
aj štyri steny často biele
tým čistým Boha veebia.

Naozaj, mama. Mám sa skvele,
len mi je smutno bez teba.

7. Záver (členka ZPOZ)

Vážený jubilant,
zvykne sa hovoriť, že na svete je len jediná spravodlivosť: Každý človek totiž bol
dieťaťom – malým a bezmocným, potom bol mladý, krásny, zaľúbený, neskôr prežíval
najlepšie a najplodnejšie roky stredného veku, aby mu potom roky odobrali z telesných
síl i duševnej sviežosti.

Mladý človek sa teší zo života, pripravuje sa naň, usilovne študuje, aby mohol
zmysluplne pracovať a naplno prežívať najúspešnejšie roky svojho života, vychovávať
deti, aby potom mohol odovzdať všetko, čo vie, druhým.

A prídeme okamih, keď toto všetko treba zanechať a dostať sa do toho najvyššieho
štádia chápania, zmyslu života, zhovievavého pohľadu na veci okolo nás.
Príde jeseň života a naraz súveria sa sily, ako stromu prvé listy jesenné.

Boh nemôže byť všade, a preto stvoril matky, aby naučili deti láske a úcte k starším,
pretože i ony sa jedného dňa samy ocitnú tvárou v tvár starobe.
Boh nechce byť všade, preto stvoril priateľov – ľudí, pred ktorými možno hovoriť nahlas
o svojich žiaľoch, radoostiach, trápeniach.

Náš vzácny jubilant,
prebývajte dlho medzi nami a tešte sa aj vy z týchto božích darov a zanechajte v kruhu
svojich najbližších zmiečka čistej ľudskej radosti. Nech sa vám pošťasti naplniť srdce
slnkom a láskou nosiť v náručí v plnom zdraví a ešte viac jej dodávať.
Máme vás radi!

Bc. Elena Gabajová

Sobášov mimo obradnú sieň pribúda...

Žiadosti na vykonanie občianskeho obradu uzavretia manželstva mimo obradnú sieň v našich obciach a mestách pribúda a s nimi i diskusie a názory na túto tému. Príslušný zákon (36/2005 Z. z. o rodine z 19. 1. 2005) oproti pôvodnému ešte viac zliberalizoval miesto konania obradu – príslušný matričný úrad môže povoliť uzavretie manželstva pred iným matričným úradom alebo na ktoromkoľvek inom vhodnom mieste.

Treba pripomenúť, že príklady z amerického kontinentu (teda nielen z USA) sú obrady cirkevné (podmienky sú určité dané a zrejme to čosi stojí). Pokiaľ viem, u nás je cirkev zásadne proti, cirkevné obrady sú rovnocenné s obradmi občianskymi a konajú sa výlučne iba v príslušnom cirkevnom objekte, zväčša v kostole. Netrúfam si predpokladať čo i len blízku budúcnosť, možno i tu dôjde k zmene.

V niektorých štátoch Európskej únie na západ od nás sú platné iba sobáše občianske (to však v tomto prípade nie je podstatou problému), tie sa však konajú zásadne na radnici mestá, v žiadnom prípade mimo nej.

Moje osobné skúsenosti v úlohe sobášačeho pri viac ako dvesto občianskych sobášnych obradoch sú, predpokladám, minimálne dostatočné na názory, rady a odporúčania. Poznajúc desiatky obradných siení v obciach a mestách Slovenska by som niekedy naozaj volil „iné vhodné miesto“ (našťastie, sú to naozaj iba jednotlivé prípady). V podstate ale neriešime nič nové – napr. obradná sieň na Bojniskom zámku už desiatky rokov spĺňa „literu zákona“ a je veľmi využívaná!

Ako postupovať pri požiadavke na občiansky obrad mimo obradnú sieň? Stačí na to pomerne málo, hoci možnosti je určite viac ako jedna: príslušné zastupiteľstvo stanoví svojím uznesením alebo priamo všeobecne záväzným nariadením za obradnú sieň napr. hlavnú salu konkrétneho hotela, dvoranu zámku, kaštieľa a pod., dohoda

s vlastníkom alebo prevádzkovateľom objektu je samozrejme podmienkou.

Pokiaľ sa vyskytne požiadavka na obrad „pod holým nebom“, (čo sa určite vyskytne), pribúda rizík, ktoré by mohli konanie obradu (objektívne) skomplikovať. Napríklad počasie sa môže zmeniť v priebehu niekoľkých minút a môže dokonca spôsobiť prerušenie obradu. Obrad je obvykle sprevádzaný vystúpením kolektívu ZPOZ, teda piesňou, básňou, niekedy aj realizáciou ukážky miestnych zvykov a tradícií. Avšak nádherný scenár a jeho profesionálna realizácia môžu veľmi utrpieť! Treba počítať s premenlivými technickými podmienkami, zhoršenou akustikou a podobne. Aj náhly okolitý hluk môže negatívne zasiahnuť do konania obradu a to nemyslím iba prelietajúce lietadlo, ale aj spievajúceho vtáčka na jablonovej halúzke. Ten sa totiž v momente stane stredobodom pozornosti pre 95 percent zúčastnených. Svadobný obrad nie je len výnimočným dňom mladé dvojice. Je výnimočným aj pre ich rodičov, starých a niekedy i prastarých rodičov, veľaokrát faššie mobilných. Aj na toto musíme myslieť a ako organizátori obradu vykonať všetko preto, aby aj ich zážitok patril naozaj medzi tie (pozitívne) nezabudnuteľné!

Pri obrade mimo obradnú sieň, či už v interiéri alebo exteriéri, je samozrejmosťou a prirodzenou podmienkou správne a dôstojné použitie príslušných štátnych symbolov. Podčiarkneme, sčítame: Hľadajte skúsenosti u tých, ktorí v tomto pokročili a svadobný obrad mimo obradnú sieň ich neprekvapí. Na webovej stránke mesta Poprad nájdete ich skúsenosti. Mesto Rimavská Sobota vydalo pre takýchto prípady samostatné VZN, možno ich je desiatky ďalších.

Majte na pamäti, že tento deň je nezabudnuteľný nielen pre novomanželov a ich blízkych. Je dôležitý aj pre vašu samosprávu!

Ján Mikláš

LISTUJEME V HISTORICKOM KALENDÁRI

Dni na prelome augusta a septembra zastávajú v našich moderných dejinách významné postavenie a to z viacerých hľadísk: 1. septembra 1992 bola prijatá Ústava Slovenskej republiky a následne na to 1. januára 1993 vznikla samostatná Slovenská republika ako právne vyjadrenie dlhoročného politického a duchovného úsilia slovenského národa o vlastnú štátnosť. Tento významný dejinný akt bol vyvrcholením a naplnením očakávaní niekoľkých generácií Slovákov, ktoré vyplývali z nepopierateľných historických faktov a skutočností a ktoré sú odrazom činov mnohých významných osobností našich dejín. Jedným z najvýznamnejších momentov tohto historického pozadia je bezpochyby aj Slovenské národné povstanie, ktorého 65. výročie si pripomínáme 29. augusta.

Následovný text môžete po úprave využiť pri príprave slávnostných programov, príhovorov, rozhlasových relácií, či iných foriem – podľa vášho zväzania.

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE

V jubilejnom roku 65. výročia Slovenského národného povstania sa opäť vraciame k udalostiam, ktoré predchádzali jednému z najmasovnejších ozbrojených antifašistických vystúpení na európskom kontinente. Ako akt protifašistického vystúpenia európskeho významu Povstanie nadviazalo na bohaté revolučné tradície vytvárané slovenskými národovcami v čase národného obrodenia.

Tieto tradície nielen obohatilo, ale zanechalo trvalý odkaz pre budúce generácie a vďaka nemu slovenský národ môže smelo stáť po boku víťazných mocností druhej svetovej vojny. Na pozadí dnešných integračných snáh v Európe je inšpirujúca účasť 32 národov a národností v SNP. Povstanie bolo dôkazom toho, že slovenský národ nielen chcel, ale aj vedel vziať osud do vlastných rúk, preto nečakal nečinne na svoje oslobodenie zvonka, ale pričínal sa, aby aj on prispel k porážke fašizmu.

**Pamätaj, živý, na rok štyridsiatyštvrtý,
keď ňodhodlani na smrť povstali proti fašistickej smrti
synovia verní a holou hrudou zastúpili mat!**

Ján Kostra

Nad Tatrou sa blýska... skutočne sa križovali blesky nad Tatrami a malebnými slovenskými vrchmi, horami a hlbokými dolinami, podávali si ruky s hromom granátov, salvy bojujúcich sa striedali s rachotom diel a svišťaním mín. Neboli len blesky. Teplá krv zmáčala ťažko skúšanú zem slovenskú, mŕtve telá sotva zdobili utešenú prírodu Turca, Tekova, Hontu, Liptova, Pohronia. Vlnobitíe mocného príkuločného vlastencov bralo so sebou špinu a kaľ, všetko nezdružné a nefúdske na vlastnej i druhej strane, prerazilo múry doteraz tak zveľbovanej malosti. Živelný prud lásky k potupenej svojej a páliaca nenávisť k vrahovi i zhavranému bratovi nedala sa natrvalo udušiť, musel sa predať na povrch a skutkami prehovoriť miesto chválospevov hocijakú umne postavených, musel vyjsť na povrch, inak by zostal nevyraznou túžbou, málovarným pokusom postavil sa proti porobe a národnému útlaku. Tento prud ale nezostal pod povrchom.

Nad Tatrou sa zabýskalo. Anielen na sekundu, prípadne na sotva povšimnuteľný zlomok času. Zabýskalo sa motuho, otriasajúco. Tak, ako kázala príčina blesku – nezložený a nepokorený duch slovenského ľudu.

Slovensko dalo vznik hromu a bleskom, ktorých žiara vystúpila pod rozprávkovo krásne i zúfalo vyslyšujúce vrchy. Žiara túto uvidel svet. Že bol ňou prekvapený? Pretože vychádzala z vnútra malého národa? A že ju videl omnoho dlhšie, ako sa domnieval, keď ju už vzal na vedomie?

Národ prehovoril zbraňou, volil tú najvýraznejšiu a najchlapskejšiu reč. Národ, ktorý vie takto prehovoriť, nemusí sa báť, či bude mŕtvať prehovoriť svojou kultúrou, umením, vedou. Dal tým aj jednoznačnú odpoveď pre tých, ktorí radli zotrvať vo svojej úbohej, od Boha danej malosti a ponechali osudu písanie ďalších stránok budúcnosti. Tie stránky by tento raz boli bezútešne čierne, i keď predtým nevynikli jasom. Národ hoc malý a biť po starociu, začal si písať sám svoju históriu. Začal vŕtať a s počtom zodpovednosti. Nesklamal a už len tým by zložil skúšku zrelosti. Túto skúšku zložil nielen vystúpením do aktivity, ale aj vlastným riadením ďalších udalostí. A tento pocit, vyvierajúci z vedomia spôsobilosti vlastného národa, na čo prispel aj svojou skromnou hrdnosťou, bláži a poznáša. A poznašaf bude aj budúce pokolenia, ktoré sa o tejto skúške zrelosti svojho národa len dopočujú alebo dočítajú.

Z histórie

Vojenské úspechy spojeneckých mocností v rokoch 1943 – 1944 znamenali strategický prelom vo vojne. To pozitívne ovplyvnilo domáci odboj a v decembri 1943 vznikla Slovenská národná rada, ktorá spájala antifašistické sily na Slovensku. SNR prijala programový dokument nazvaný Vianočná dohoda, v ktorom sa zaktivili ciele odbojovej činnosti na Slovensku. Do centra pozornosti sa automaticky dostala slovenská armáda, s ktorou kalkulovala aj exilová vláda v Londýne. Napriek tomu, že Slovenský štát bol prakticky považovaný za nemecký satelit, v roku 1944 už armáda ako celok prestávala byť oporou režimu a rozpracovávali sa predstavy využitia slovenského priestoru v boji proti nemeckému fašizmu. Aktuálnou sa stala aj otázka umožnenia rýchleho postupu sovietskych jednotiek cez naše územie. Urýchlene prebiehajúce rokovania s predstaviteľmi ilegálnych vojenských zoskupení umožnili vytvorenie Vojenského ústredia na čele s podplukovníkom Jánom Golianom. Prvou úlohou vojenského ústredia bolo vypracovanie plánu ozbrojeného vystúpenia vojska za podpory civilných zložiek a obyvateľstva.

Od jari 1944 do spoločenského hnutia na Slovensku zasiahli aj dôsledky rozvoja partizánskeho hnutia. Do činnosti partizánskych jednotiek sa aktívne zapájali dezertéri z armády, rasovo prenasledovaní a sovietski vojnoví zajatci. Rozmach partizánskeho hnutia znepokojenú vládu donútil vyhlásiť stanné právo. Na nátlak nemeckého veľvyslanca prezident Dr. Tiso súhlasil s príchodom okupačných jednotiek na Slovensko. Stalo sa tak 29. augusta 1944 v doobedňajších hodinách. Veliteľ ilegálneho vojenského ústredia vydal rozkaz na branný odpor armády. Začalo sa Slovenské národné povstanie. Východoslovenské divízie boli okamžitým zásahom Wehrmachtu odzbrojené a porazené. Fašistické vojská obsadili hlavné mesto a značné priestory na západnom a východnom Slovensku. Ráno 30. augusta 1944 povstalecké jednotky prišli do Banskej Bystrice, ktorá sa stala politickým a ekonomickým centrom povstania. Prvé boje sa uskutočnili v Stredniarskej tiesňave. Po poslednej mobilizácii počet povstalcov vzrástol na 60-tisíc.

Povstalecké vojská bojovali pod názvom 1. československá armáda na Slovensku. Do 7. októbra 1944 bol veliteľom tejto armády generál Ján Golian, neskôr ho na tomto poste vystriedal generál Rudolf Viest. Prvá etapa obrany povstaleckého teritória trvala od začiatku povstania do 10. septembra 1944. V tejto etape dosiahli povstalci stabilizáciu frontu. V druhej etape, ktorá trvala od 10. septembra 1944 do 18. októbra 1944, prichádza na slovenské územie zo Sovietskeho zväzu 1. čs. letecký stíhací pluk a 2. čs. paradesantná brigáda. Tretia etapa trvala od 18. októbra 1944 do obsadenia Banskej Bystrice okupačnými jednotkami, kedy sa uskutočnila generálna nemecká ofenzíva na povstalecké územie z Maďarska.

V septembri 1944 prebrala správu povstaleckého územia Slovenská národná rada. Stala sa vrcholným politickým, zákonodárnym a výkonným orgánom. V obciach a mestách sa začali formovať revolučné národné výbory. Počas povstania pri Veľiteľstve 1. čs. armády na Slovensku pôsobili aj vojenské misie spojeneckých mocností: sovietska misia 1. UF pod velením mjr. Ivana Ivanoviča Skripku-Studeného, americká vojenská misia s por. Jamesom Holtom Greenom a britská misia s mjr. Sehmmerom. Veliteľom oddielu francúzskych partizánov bol Georgez Barazer de Lannurien. V povstaní sa zúčastnili príslušníci 32 národov a národností.

Východokarpatskou operáciou 1. A 4. UF (8. 9. 1944 – 20. 10. 1944) sa začalo priame oslobodzovanie nášho územia. Jej súčasťou bola Karpatsko-duklianska operácia, ktorá predstavovala hlavnú pomoc SNP. Vojaci 1. čs. armádného zboru sa vyznamenali v bojoch o mesto Dukla a Duklianský priemysľ a 6. 10. 1944 prekročili československú štátnu hranicu.

Na konci októbra 1944 SNR, Rada na obranu Slovenska a Veliteľstvo 1. čs. armády rozhodli o ústupe do hôr a prechode povstalcov na partizánsky spôsob boja. Dňa 27. 10. 1944 jednotky SS vstúpili do Banskej Bystrice. Po ústupe do hôr sa začalo obdobie krutého teroru a krvavých represálií proti účastníkom SNP, ich rodinným príslušníkom, ale aj nevinnému civilnému obyvateľstvu. Fašisti na území Slovenska vypálili 93 obcí a po vojne sa v 211 masových hroboch našlo 5 304 obetí. Dňa 3. novembra 1944 boli v Pohronskom Bukovci zajatí povstaleckí generáli Golian a Viest, neskôr boli vypočúvaní v Banskej Bystrici, Bratislave a Berlíne. Boli popravení na neznáмом mieste.

Na oslobodzovaní Československa sa podieľali jednotky Červenej armády, 1. čs. armádného zboru v ZSSR, armády Rumunska, Poľska a USA. Oslobodením Prahy sa skončila 2. svetová vojna v Európe.

Nikdy nezabudneme na obeť, ktoré museli mnohí ľudia priniesť v boji za slobodu.

DEŇ ÚSTAVY SR

Dňa 1. septembra si na Slovensku pripomíname Deň Ústavy SR, ktorý je štátnym sviatkom. V tento deň v roku 1992 na 5. schôdzi Slovenskej Národnej rady bola prijatá Ústava Slovenskej republiky, najvyšší zákon suverénneho nezávislého štátu.

Tvorí ju súhrn základných právnych noriem o spoločenskom zriadení, politickej organizácii a postavení občanov, ktorý zaväzuje všetky orgány a občanov štátu. Ústava sa skladá z preambuly a deviatich hláv. Upravuje základné práva a slobody, politické práva, práva národnostných menšín a etnických skupín, sociálne, kultúrne a hospo-

dárske práva, ako aj právo na súdnu a právnu ochranu. Ústava určuje trojdelenie moci ako jeden zo základných princípov právneho štátu. Na jej základe zákonodarnú moc v SR reprezentuje Národná rada SR, výkonnú moc vládza a prezident a súdnu moc Ústavný súd SR a nestranné a nezávislé súdy.

Jej väčšia časť vstúpila do platnosti 1. januára 1993, teda v deň vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Samostatný štát vznikol po rozdelení česko-slovenskej federácie. Predchádzalo tomu prijatie Deklarácie SNR o zvrchovanosti Slovenskej republiky 17. júla 1992, následne sa predstavitelia vládnuvich strán dohodli na rozdelení federácie. Federálne zhromaž-

denie 25. novembra 1992 schválilo ústavný zákon o zániku Českej a Slovenskej federatívnej republiky. O polnoci 31. decembra 1992 zanikol spoločný štát Čechov a Slovákov a vznikli dva samostatné štáty – Slovenská republika a Česká republika.

Nie je dôležité, ktorý deň je v našom kalendári zapísaný červeným písmom ako Deň Ústavy SR. Smerodajné je, že sme mladý štát, pre ktorý je životne dôležité, aby bol pre svojich občanov právnym štátom, ktorý sa riadi vládou zákona. Najvyšším zákonom je v takom štáte ústava. Deň Ústavy SR je preto dobrou príležitosťou pripomenúť si, že Slovenská republika je plnohodnotným právnym štátom.

Dramatické dni a noci roku 1944 sú už históriou. A keďže história je učiteľkou života, čerpajme z nej poučenie aj my. Nielen zo Slovenského národného povstania, v priebehu ktorého sa Slováci dokázali zjednotiť bez ohľadu na vierovyznanie či politickú príslušnosť, aby svoje schopnosti dali plne v prospech boja za slobodu, za Slovensko. Práve živý odkaz Slovenského národného povstania a také významné udalosti, ako je prijatie ústavy a vznik samostatného štátu, prispeli okrem iného k tomu, že sa naplnili snahy o uvedenie si našej suverenity na jednej strane a zároveň, že sa naplnili aj snahy o začlenenie našej vlasti do veľkej rodiny európskych národov a štátov.

Príprava: A. Vražďová

(Zdroj: Oktavec, František: Nad Tatrou sa blýska, 1946, Naše Vojsko; <http://snp.sk>; <http://referaty.sk>)

PONUKA PREDNÁŠKOVEJ ČINNOSTI

Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne v rámci agentúrnych služieb ponúka sprostredkovanie lektorov z rôznych tematických oblastí pre organizátorov edukačných aktivít.

Oblasť sociálno-právna

1. Prevencia proti kriminalite mládeže

Oblasť kultúry

1. Stopa minulosti – história miest a obcí Trenčianskeho kraja
2. Besedy s amatérskymi umelcami pôsobiacimi v našom regióne (v predstihu možno zabezpečiť i výstavu umeleckých prác)
3. Fotografi: Ing. Ján Tluka, Ing. Július Kákoš, Ing. Ľuboslav Haničok, výtvarníci – Jolius Rempert, Mgr. Izabela Bulková, Ján Hubinský, Jozef Švikruha
3. Rozprávajú o ľudových tradíciách – F. Žovinec, L. Fajtová

Zdravotníctvo

1. Viete pomôcť ranenému? – prvá predlekárska pomoc
2. Životaspráva diabetika
3. Infarkt možno predísť – prevencia srdcovo-cievnych ochorení
4. Žena v zdraví a chorobe – prednášky s gynekologickou problematikou
5. Choroby chrbtice a pohybového ústrojenstva
6. Reuma – choroba mnohých tvárí
7. Kožné choroby, pohlavné choroby a problematika AIDS
8. Diagnostika a liečba rakoviny
9. Fajčenie už nie je v móde – prevencia proti nežiaducim spoločenským javom
10. Alternatívna medicína a je možnosti
11. Možno homeopatiu veriť? – využitie homeopatických prípravkov v liečbe ochorení
12. Zdravá výživa je vo vašich rukách – racionálne stravovanie
13. Kozmetika žien – lekárska a dekoratívna kozmetika
14. Ako na celulitídu

Cena prednášky je dohodou + úhrada cestovného podľa platných predpisov. Sprostredkovací poplatok je 2 € za prednášku. Pri zabezpečovaní podujatia sa obracajte na TNOS v Trenčíne, č. tel. 032/ 652 56 63 – p. Némethová

V Moravskom Lieskovom dbajú na to, aby Jozef Holý neupadol do zabudnutia

Prvý februárový deň patril evanjelickému kňazovi, národnému buditeľovi a dramatikovi Jozefovi Holému, ktorého 130. výročie narodenia (29. január 1879, Skalica) si pripomenuli účastníci spomienkovej slávnosti v Moravskom Lieskovom. Tento veľkán zanechal v našich obecných, národných a literárnych dejinách hlbokú a nezabudnuteľnú stopu. Všetci prítomní mu prišli s bážňou a úctou vzdať pamiatku.

Ešte pred pamätným dňom mali ľudia možnosť spoznať životopisné údaje Jozefa Holého prostredníctvom výstavy v osvetovom dome. Žiaci miestnej školy túto výstavu doplnenú slovom miestneho zborového farára navštívili v nasledujúci pondelok.

Spomienkové oslavy sa konali pod záštitou prezidenta republiky Ivana Gašparoviča. Jeho osobná účasť ešte viac podčiarkla význam a jedinečnosť podujatia.

Hlavnými organizátormi boli obec Moravské Lieskové so starostom Ľubomírom Miklákom spolu s cirkevným zborom evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (ECAV) v Moravskom Lieskovom so zborovým farárom Petrom Macom. K organizácii sa pripojili mestá Skalica, Stará Turá a Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne.

Podujatia sa zúčastnili prezident Ivan Gašparovič, poslankyňa Národnej rady SR Magda Košíťová, predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja Pavol Sedláček, štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti SR Anna Vitková, generálny biskup ECAV na Slovensku Miloš Klátik, seniorka považského seniorátu ECAV Eva Juríková, hlavný štátny radca Úradu vlády SR Daniel Šmihula a nórka veľvyslankyňa na Slovensku Brit Lovseth.

Ekuménna bola vedúcou náťou celého dňa. Slávnosti sa začali slávnostnými službami Božími, na ktorých si našli svoje miesto ľudia oboch vierovyznaní zastúpených v obci. Slová kázne generálneho biskupa ECAV na Slovensku Miloša Klátika potvrdili, že Jozef Holý sa snažil žiť v súlade so slovom Božím a morálkou. Miestny zborový farár Peter Maca priblížil jeho životnú púť a tvorbu. Splnomocnenec úradu vlády Daniel Šmihula zdôraznil, aké je dôležité pre zdravie národnej povedomie nezabúdať na významné osobnosti národa a číť si ich. Obdobie života Jozefa Holého pripomenula vo svojom krojovom odevu aj folklórna skupina Kasanka, ktorá počas celého dňa svojim spevom dopĺňala jeho čaro. Už v čase príchodu Holého do obce sviatočný moravskolieskovský kroj zaujal pozorom mladého manželského páru, ktorý prichádzal na nové farárske miesto a pôsobil tu až do roku 1912.

Po slávnostných bohoslužbách boli položené kvety na znak úcty k pamätnej tabuli Jozefa Holého, ktorá je umiestnená na budove miestneho osvetového strediska. K svojmu starému otcovi sa hrdo prihlásil vo svojom prihovore jeho vnuk, nám známy český filmový herec Jozef Abrahám. Vyjadril dojatie a vďaku ľuďom, ktorí dbajú na to, aby Jozef Holý neupadol do zabudnutia.

Napriek tomu, že Jozef Holý mŕtvy takmer sto rokov (zomrel v roku 1912), jeho talent žije ďalej v jeho deťoch, vnukoch, pravnukoch. Bol zakladateľom mimoriadne talentovaného rodu – najstarší syn Martin Holý starší je zasluhlým umelcom, vnuk Martin Holý mladší je významným filmovým režisérom, ktorý získal za svoju prácu viacero veľkých ocenení, právnička Katarína je úspešná kostymová návrhárka, dcéra Jozefa Holého Elena Holéczyová (1906 – 1983), národná umelkyňa, sa venovala paličkovanému ľudskému umeniu, ktoré patrí k známym a obľúbeným českým filmovým hercom.

V popoludňajších hodinách sa už aj za účasti prezidenta republiky množstvo ľudí presunulo na miesto odpočinku rodiny Holých, aby jej vzdalo položením vencov úctu.

Jozef Holý zostal aj po smrti verný obci, ktorá ho už pri prvom príchode očarila. Pátos, ktorý sprevádzal pietnu spomienku, naplnil srdcia všetkých prítomných. Skutočne by si každý človek mohol uvedomiť význam slov, ktoré vyslovil miestny farár ECAV Peter Maca: „Osobnosť Jozefa Holého je hodná nasledovania, nakoľko získaný talent využíval na šírenie dobra v prospech všetkých.“ Zo slov starostu obce bolo cítiť značnú hrdosť na to, že Jozef Holý si túto obec skutočne zamiloval. Ale ľudom adresoval aj zaväzujúcu výzvu: „Preto je v tejto chvíli namieste vzdať našu poctu takémuto človeku a prihlásiť sa hrdú k jeho životnému odkazu. Podľa jeho vzoru reagujeme nahlas na to, čo sa píše morálke a najmä svojím životom sa navzájom učíme životu morálnemu, nie konzumnému. Verím, že Jozef Holý nikdy neupadne do zabudnutia aj vďaka Lieskovčanom, ktorých si zamiloval a rovnako, ako si našli oni miesto v jeho tvorbe, nájde si on miesto v našich srdciach.“

Na záver Bábkové divadlo Na rázceti z Banskej Bystrice zahralo jednu z najvýznamnejších divadelných hier, ktorou je bezpochyby Kubo.

Po úvodnej prednáške historika M. A. Kováča o Jozefovi Holom sa všetci mohli ponoriť do čara kultúry v netradičnom, možno až v avantgardnom spracovaní, čo je dôkazom, že tvorba Jozefa Holého má skutočne nadčasový charakter a oslovuje aj súčasníka. Z celej hry veľmi silno

zaznieval boj čistého ducha proti ľudskej zlobe a mamonárstvu. Bolo tu niekoľko extrémnych výjavov, ktoré nás možno veľmi prekvapili. A napokon, záverečná scéna bola možno až príliš reálnym zrkadlom sveta. Všetky ľudské charakteristiky z hry sa stretli v spoločnom priestore javiska, tak ako sa stretávajú v našom živote. Áč Kubo? Pre neho tam miesto nebolo! Jednoducho pri pohľade na všetky odšiel. Pýtate sa prečo? Dôvodom môže byť viaceré! Čisté ľudské srdce nezneslo pohľad na všetko zlo okolo... už nie je preň vo svete miesto... hľadá si priestor, kde nechajú dobro žiť a rásť... Ktorá odpoveď je správna? Správna odpoveď neexistuje, možno ju nájdeme práve v živote, ktorý naozaj žijeme.

Verím, že výnimočnosť tohto diela zostala všetkým zúčastneným hlboko v srdci a v každodennosti života sa budú snažiť vzdávať svojimi skutkami česť pamiatke Jozefa Holého a jeho životný odkaz bude stále živý nielen v jeho slávnych či menej slávnych potomkoch.

Jeho celoživotné dielo je odrazom morálne silnej a vyhranenej osobnosti. Jeho snahy smerovali k tomu, aby sa ľudia nedali zlákať pominutelnými lákadlami sveta, ale aby na život nazerali cez pravé etické a kresťanské hodnoty, dávali prednosť hodnotám skutočným pred hodnotami lákavými, ale pochybnými.

Obecný úrad Moravské Lieskové

Foto: A. Vražďová

V Starej Turej oslávili jubileum dychovej hudby

V Dome kultúry Javorina Stará Turej sa dňa 29. mája uskutočnil slávnostný galaprogram k 60. výročiu vzniku Veľkého dychového orchestru DK Javorina. Vypredaná sála tleskala nielen domácim, ale i hosťom – DH Bučkovanka a DH Lieskován. Publikum zabával Franta Uher z Lanžhota.

Galaprogramu sa zúčastnil aj predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja MUDr. Pavol Sedláček, MPH, ktorý odovzdal kapelníkovi dychovky Milanovi Búlikovi čestné ocenenie.

Šesťdesiat rokov. V živote človeka je to vek, kedy odchádzame do dôchodku, no cítime sa ešte plní života a chceme ešte veľa dosiahnuť. Vidíme za sebou plody našej práce a tešíme sa z jej výsledkov. So šesťdesiatročnou kapelou je to obdobie. Je vidieť za ňou rad úspešných koncertov, vystriedalo sa v nej množstvo hudobníkov, ktorých bolo treba zaškoliť, upraviť im repertoár a vzájomne sa prispôbiť. Má za sebou veľa krásnych zážitkov a spomienok.

Veľký dychový orchester v Starej Turej absolvoval od svojho vzniku vyše tritisíc vystúpení a vystriedalo sa v ňom približne dvesto hudobníkov. Pri ohliadnutí sa do minulosti iba tak stručne: v roku 1953 – víťazstvo na celoštátnom festivale mládežníckych dychových hudieb v Ostrave a nasledovne účasť na IV. svetovom festivale v Ostrave, v Banskej Bystrici, v roku 1960 sa dychový súbor zúčastnil televízneho vysielania v Bratislave, v roku 1963 to boli kon-

certy v Kroměříži, v Žďare nad Sázavou, Moravských Budejovicích, v Prahe, Jihlave a v Brne. Tomuto súboru tleskali na Mierových slávnostiach v Starom Hrozenkovu, na koncerte v rakúskom meste Weitz i rekreanti na Balatone. V roku 1977 vystupoval v televíznom programe Návšteva v klube, ktorý televízia nahrávala priamo v Starej Turej. Súbor sa zúčastnil celoslovenského festivalu dychových hudieb Pádiveho Trenčín v rokoch 1966, 1968, 1979, 1981 a v roku 1998 to bola medzinárodná súťaž, kde súbor získal krásne tretie miesto. Okrem koncertovania na domácej pôde súbor hrával i na promenádných koncertoch v kúpeľoch v Piešťanoch, Trenčianskych Tepliciach a Smrdákoch.

Nebudem dlho listovať v histórii orchestru, no nedá mi nespomenúť ľudí, ktorí toto hudobné teleso priviedli k týmto úspechom. S myšlienkou vytvoriť v závode Považské strojárne závodnú dychovku prišli: vtedajší riaditeľ podniku

Ing. Miroslav Nerád, pán Langer, pán Himler a pán Gergeli. Základný pilier kapely položili bývalí pracovníci Považských strojární František Ragulský, ktorý v počiatkoch túto mladú kapelu odborne a teoreticky viedol. Na jeseň roku 1949 bol vedením dychovky poverený Rudolf Schindler, ktorý viedol tento súbor plných dvadsaťdva rokov ako dirigent a umelecký vedúci.

V roku 1972 po ňom dirigentskú paličku prevzal jeho žiak Anton Bálint, ktorý súbor umelecky viedol tiež dvadsaťdva rokov. V rokoch 1994 – 2005 orchester dirigoval a umelecky viedol Jaroslav Tomaník. Orchester čiastočne zmenil svoj repertoár, rozšíril sa o spevákov a okrem pochodov, poliek a valčíkov zaradil do svojho repertoáru i hudbu zo svetoznámych muzikálov. S takýmto repertoárom koncertovali po štyri roky v okolitých kúpeľných miestach Piešťany, Trenčianske Teplice, Smrdáky i v Maďarskom Mosonmagyaróvári. K 50. výročiu tejto kapely s ňou nahral MG kazetu. Od roku 2005 drží pevne v ruke dirigentskú paličku Milan Búlik.

V Trenčianskej Turnej sa stretli priatelia

Tohtoročný 10. ročník detského, rodinného, školského, výmenného folklórného festivalu Stretnutie priateľov sa konal pri príležitosti 25. výročia detského folklórného súboru Štvorlístok. Zúčastnili sa ho DFS Železníci a DFS Želiezko z Košíc a naša Večernica, v ktorej tancujú a spievajú bývalí členovia súboru Štvorlístok.

Festival sa začal v piatok výchovným koncertom pre deti z materskej školy a žiakov základnej školy. Počas vybovacia hodín hudobnej výchovy i v Školskom klube deti sa žiaci učili tancovať krajčolku na autentickú pieseň Keď som išiel po kraj ľesa. Navštívili ho i deti v materskej škole. Javisko okrem hostí patrilo i našim deťom, ktoré prišli do školy v krochach a zatancovali si na javisku i pod javiskom. Hostia z východného Slovenska nám predvedli tance a spevy svojho regiónu. Potom sme sa navzájom učili autentické tance. My sme naučili deti z Košíc krajčolku, cipru a časť trenčianskeho párového tance, kde sa im najviac páčilo, ako dievčatá vyskakuju chlapcom na klob. Košičania nás naučili alternatívu našej krajčolky, ale na východniarsky spôsob pod názvom fapkaná polka. Po večeri naši hostia i štvorlístkari športovali v telocvični školy i na ihriskách – hrali futbal, volejbal, stolný tenis, bed-minton. Po športovaní sa rozlúčili k svojim festivalovým rodinám, kde mali večerný program.

V rámci regionálneho vyučovania sa v triedach základnej i materskej školy uskutočnili besedy o histórii našej obce, starší žiaci sa stretli s pánom starostom i poslancom obecného zastupiteľstva, ktorí ich informovali o aktivitách obce, na hodinách výtvarnej výchovy sa realizovala súťaž Dedinka ako maľovaná. Pani učiteľky nainštalovali výstavu z prác žiakov v kultúrnom dome.

V sobotu sa deti z Košíc vybrali na výlet do Trenčína, kde navštívili Trenčiansky hrad i Katov dom. Prezreli si námestie a popoludní ich program pokračoval v rodinách.

Na obecnom úrade prijal zástupcov jednotlivých súborov starosta obce Ing. František Ježík, ktorý všetkým privítal a porozprával o rozvoji obce. Po milom stretnutí sa účastníci festivalu zoradili do pestrofarebného sprievodu a išli do dedinského múzea Kušníerovcov, kde ich čakali turnianske babičky, aby chlebom a soľou privítali hosti a pochválili sa dedinským folklórnym múzeom. V kultúrnom dome sa potom konal hlavný festivalový program Veselo so

Najpodstatnejším predpokladom každého hudobného telesa je úprimný dvácky záujem. O ten však treba bojovať a to doslova kvalitnou prácou a dobrou muzikou. Naš jubilačný za uplynulých šesťdesiat rokov naozaj bojoval a dúfame, že bude i naďalej. Pri tejto príležitosti treba poďakovať všetkým, ktorí akoukoľvek formou prispeli k dobrému menu dychovky, všetkým muzikantom, ktorí sa počas tých šesťdesiat rokov v orchestri vystriedali. Všetkým manželkám muzikantov, ktoré veľakrát museli prispôbovať svoje osobné záujmy podmienkam kapely a prepáčiť neskoré príchody domov, či už zo skúšok alebo z vystúpení. Ešte raz vďaka vám.

A čo začalť tomuto hudobnému telesu do budúcnosti? Hlavné vefa zdravia a konečne prílev mladých muzikantov, aby sa omládilo a mohlo ešte dlhšie roky pokračovať v diele, ktoré započali milovníci dychovej hudby pred šesťdesiatimi rokmi.

Bc. Zuzana Žigová,
riaditeľka DK Javorina Stará Turej

Štvorlístkom. Program bol koncipovaný tak, aby sme sa navzájom videli, inšpirovali a čo najviac spoznali.

Tradičným nástupom sme privítali našich hostí. Na melódiu piesne V tej Trenčianskej Turnej sme víťali našich hostí takto:

- Do Turnej k nám prišiel zaspievať jak stávik z východu Slovenska súbor Železníci.
- Do Trenčianskej Turnej prišlo k nám Želiezko z tých krásnych Košíc, zatancovať rezko.
- V tej Trenčianskej Turnej Večernica mladá tancuje a spieva, veď to je paráda.

Vystúpenie našich hostí odmenilo pozorné, kultivované a vďačné obecenstvo búrlivým potleskom.

DFS Štvorlístok sa predstavil novým pásmom prípravky Húsky a staršie deti predvedli pásmo Neseme Morenu.

Program pripravili vedúce súboru PaedDr. Beáta Sabová a Bc. Renáta Oravcová. Na harmoniku v pásmo Húsky hrala Mgr. Katarína Šuleková, na flautu Mgr. Karolína Reháková, Jurko Fraňo a Petra Michalčová. V pásmo Neseme Morenu staršie deti doprevádzal Ing. Róbert Ránilac.

Úspech malo i spoločné vystúpenie terajších i bývalých členov súboru Štvorlístok v pásmo tanci na melódiu Viani, viani. Tanec vytvoril a roky s generáciami deti navštevoval vedúci súboru Štvorlístok Ľuboš Závodský. Na festival ho s deťmi navštívil jeho tanečník Marcel Halgoš.

Ďalším bombónikom bol párový tanec na melódiu *Mám, mám od Trenčína*, ktorý so súčasníkmi a bývalými členmi Štvorlístka nacvičil tiež tanečník Rastislav Ježík. Autorom choreografie tanca je Ľuboš Závodský.

Diváci ocenili folkloristov veľkým potleskom a radosť na ich tvárach nás jednoznačne presvedčilo, že ak spolupracuje škola – rodina – obec, môže vzniknúť úžasné podujatie. Podujatie, ktoré poteší, pohladí dušu, nachodne ľudí pre ľudové umenie, ukáže rodičom, aké majú šikovné deti. Je aj dôkazom, čo všetko robí škola pre to, aby deti tvorivo využívali svoj voľný čas, aby robili niečo zmysluplné pre seba i pre druhých.

PaedDr. Beáta Sabová, vedúca súboru Štvorlístok
Foto: K. Masafiková

Kým žiješ, tancuj

V amfiteátri obce Krivosúd-Bodovka sa v sobotu 30. mája konal VII. slovenský festival seniorských folklórnych súborov pod záštitou predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja MUDr. Pavla Sedláčka, MPH. Organizátorom festivalu bola obec Krivosúd-Bodovka v spolupráci s obcami Kálnica, Trenčianske Stankovce, Selec, Beckov.

Festival na úvod roztancovali v programe *RATOLESTI* tí najmenší, deti zo ZŠ s MŠ v Kálnici – vedúcou je Danka Krchňavá, domáci DFS Bukovinka, ktorý na vystúpenie pripravila Ivana Gáborová a sprevádzala ich ĽH Klumok pod vedením Mgr. Idu Arbetovej. DFS Stankovčan zo ZŠ v Trenčianskych Stankovciach – vedúcou je Helena Bočáková, DFS Bysterec, ktorý pracuje pri ZŠ s MŠ v Moravskom Lieskove pod vedením Elenky Lacovej, DFS Sečanka zo Selca, ktorého vedúci sú František Žovinec a Dagmar Melicherová a na záver DFS Malý Vtáčnik z Prievidze, ktorého vedúcou je Eliška Hrbíková.

KYM ŽIJES, TANCUJ – bol názov hlavného programu seniorov, v ktorom účinkovali: Spolok skúsených spevú Bratislava, Heligonkán z Martina, Senior Mostár Brezno, Senior Vršatec Dubnica nad Váhom, Partizán Slovenská Ľupča, Omladina Košice, Senior Vtáčnik Prievidza, Seniorklub Družba Trenčín a hosť programu Kopaničiar Myjava. Súčasťou festivalu boli aj sprievodné podujatia: jarmok s bohatou prezentáciou ľudovo-umeleckých výrobkov, vozenie sa na konskom povelze po obci, ktoré oslovilo najmä deti.

Aj keď sa zdalo, že počasie nám v tento deň nebude priat, napokon sa na nás siniečko predsa len usmialo a vydržalo po celý deň až do posledných tónov tanca v podaní seniorských folklórnych súborov. Sľúbili sme si, že o rok sa na Bodovke stretneme opäť.

J. Kohútová
Foto: V. Kmeťová

Oslavy 620. výročia prvej písomnej zmienky o obci Miezgovce a III. mikroregionálne slávnosti Uhrovskej doliny

Oslavy, ktoré sa konali v dňoch 29. a 30. mája, organizovala obec Miezgovce, mikroregión Uhrovská dolina v spolupráci s Trenčianskym osvetovým strediskom v Trenčíne. Záštitu nad týmito oslavami prevzal predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja MUDr. Pavol Sedláček.

Program sa začal v piatok slávnostným zasadnutím obecného zastupiteľstva, kde si občania Miezgoviec pripomenuli históriu obce prostredníctvom kultúrneho pásma, ktoré si pripravili žiaci ZUŠ D. Kardoša z Bánoviec nad Bebravou, pod vedením pani učiteľky Varhaníkovej. Po kultúrnom programe starosta obce Juraj Trgňa odovzdal pamätne listy organizáciám obce, ktoré sa zaslúžili o jej rozvoj. Za organizáciu TJ Partizán prevzal pamätne list Jozef Sečkář, za Dobrovôľny hasičský zbor Stanislav Mikuš, za MO Slovenský orol Mgr. Miloš Šagát, za Klub dôchodcov Mária Sečkářová, za Cirkevné spoločenstvo Milan Piešťanský, za MO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Ján Fraňo a za Poľovné združenie Drahlov Emil Pastorek. Na záver bola premietnutá videoprojekcia z histórie obce.

V sobotu sa začal program osláv posviackou zrekonštruovaného kríža, postaveného občanmi obce v roku 1950. Posviacku vykonal dekan rímskokatolíckej cirkvi bánovskej farnosti Dominik Gurín a farár evanjelického cirkevného zboru z Horných Ozoroviec Ivo Madzin. Slávnosť spestriali sprievodným spevom občania Miezgoviec, sprevádzaní hrou na varhany v podaní Magdalény Vaňovovej. Záver slávnostnej posviacky bol v réžii ženskej folklórnej speváckej skupiny Robky ze Sečky z družobných Ratiškovíc. Nasledovalo odhalenie pamätnej tabule na obecnej zvonici, kde sa nachádza zvon z roku 1757. Tabuľu odhalil starosta obce spolu s duchovnými.

Pozornosť prítomných sa potom obrátila k pamätníku padlých v SNP. Vence k nemu položili starosta obce Miezgovce spolu so starostom obce Ratiškovice Jozefom Uhlíkom.

Po pietnom akte moderátorka Viera Varinská obznamenala prítomných s desiatimi krátkymi životopismi padlých v SNP, ktorých mená sú vyryté na pamätnej tabuľi.

O 15.00 hodine, po úvodnej piesni v podaní ženskej speváckej skupiny zo Žitnej-Radiša a básni Viery Varinskej, začala sa hlavná časť slávnostného programu.

Prítomným sa prihovoril starosta obce Juraj Trgňa, ktorý spomenul dôležité historické medzníky zo života Miezgoviec.

Predsedačka mikroregiónu Uhrovská dolina a starosta obce Uhrovec Zuzana Máčeková vo svojom prihovore vyzdvihla spoluprácu obcí, združených v mikroregióne. Sú to obce Uhrovec, Miezgovce, Horné Naštice, Žitná-Radiša, Kálnica, Uhrovské Podhradie a Omastiná.

S pozdravným prihovorom vystúpil predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja Pavol Sedláček, pod ktorého záštitou sa oslavy konali. Prítomných pozdravil aj predseda mikroregiónu Nový Dvůr a starosta obce Ratiškovice Jozef Uhlík.

V pestrom kultúrnom programe vystúpili Detstý folklórny súbor Dubinka zo ZŠ Partizánska z Bánoviec nad Bebravou, Folklórna skupina Uhrovčan z Uhrovca, Folklórna skupina Bukovina z Káňnej a folklórny súbor z Ratiškovíc.

Vystúpenie každého folklórneho telesa bolo veľmi pestré a nápadité a určite potešilo každého z prítomných asi sedemsto návštevníkov.

Na záver kultúrnej časti programu privítala hlavne mádež vystúpenie poprockovej skupiny Simplify z Trenčína.

Sprievodné slovo a réžiu programu od 14. hodiny na vysokej profesionálnej úrovni zabezpečovali Viera Varinská a Ľubica Juríčková z Trenčianskeho osvetového strediska. TNOS sa okrem prípravy osláv podieľalo aj na zhotovení propagačných materiálov a pozvánok, čím značnou mierou odbremeno organizátorov nielen v organizačnej, ale aj finančnej oblasti.

K oslavám neodmysliteľne patrili sprievodné akcie. V kultúrnom dome bola výstavka ručných prác a výrobkov obyvateľov Miezgoviec, ktorú pripravila organizácia Klubu dôchodcov a v sále bola premietaná videoprojekcia z histórie obce Miezgovce a obcí Uhrovskej doliny, ktorú zostavil Ivan Číž.

V areáli dvora kultúrneho domu ukázali návštevníkom svoje umenie ľudový rezbár Jaroslav Veščický z Uhrovca so svojimi žiakmi a medovníkar pán Habala z Hradišťa.

Na svoje si prišli aj milovníci už známych miezgovských zabíjačkových špeciálov, ktoré pripravil Gejza Harinek a v rámci 3. ročníka súťaže vo varení gulášov majstrov z obcí Uhrovej doliny mohli návštevníci ochutnať päť druhov gulášov. Tento raz nebol vyhodnotený najlepší guláš, lebo hodnotiaci komisii pri pokuse ochutnať jednotlivé guláše skonštatovala, že zostali už len prázdné kotle, čo svedčí o tom, že vlastne vyhrali všetci.

V rámci osláv MDD organizátori nezabudli ani na deti, ktorým ponúkli skákajúce na nafukovacom hrade, maľovanie na tvár a vozenie na koňoch. Deti a hlavne rodičia uvítali tieto atrakcie, lebo boli zdarma vďaka sponzorom.

O 17. hodine nadišla už niekoľko rokov očakávaná chvíľa a to otvorenie viacúčelového ihriska s rozmermi 37 x 17 metrov s umelým povrchom. Slávnostného prestrihnutia pásky sa zúčastnili poslanec NR SR Pavol Pavlis, predseda TSK Pavol Sedláček, splnomocnenec vlády SR pre územnú samosprávu Ján Turčan a starosta obce Miezgovce Juraj Trgyňa.

Slávnostným výkopom predsedu TSK sa potom začal exhibičný futbalový zápas starých pánov Miezgovcov a Ratlákovic, ktorý komentoval športový komentátor Ľuboslav Ježo. Mužstvo domácich prehralo 5 : 7.

S pribúdajúcim večerom pribúdali aj ťažké búrkové mraky a keď sa začala búrka, ďalší účinkujúci aj návštevníci sa presunuli do sály kultúrneho domu. Večer sa už niesol v štýle modernej a ľudovej tanečnej hudby a o dobrú zábavu sa postarala speváčka Mirka Klimentová a hudobná skupina KTM.

Možno jediným nedostatkom tohto krásneho podujatia bolo, že nemohol byť, pre nepriaznivé počasie, spustený ohňostroj. Dočkajú sa ho však tí, ktorí navštívia našu obec 28. augusta pri príležitosti osláv SNP.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí sa prirúčili o to, aby sme sa mohli pochváliť, že: **"Miezgovčania opäť nesklamali!"**

Juraj Trgyňa, starosta obce Miezgovce
Foto: Jozef Medek

Pravá jarmočná atmosféra v Starej Turej

História jarmokov v našom meste má 340 rokov. Dňa 1. apríla 1669 udelil kráľ Leopold I. občanom Starej Turej významné privilegium – právo usporadúvať ročne šesť výkladných jarmokov a konať riadne týždenné trhy. Keď Staroturania v roku 1819 oslavovali 150. výročie tejto donácie, návštevníci vtedajšieho jarmoku boli pohostení šiestimi okovami vína (asi 340 litrov) a dvoma sudmi piva, slávnostná listina bola verejne vyložená po celý deň.

Na naozaj zaujímavú históriu jarmočných podujatí nadviazalo mesto Stará Turá v roku 1992 pri 600. výročí prvej písomnej zmienky. Aj novodobé jarmoky píšu svoju históriu, stali sa najväčším mestským podujatím so súdobým jarmočným tovarom v asi tristo stánkoch, atrakciami pre deti, špeciálnymi občerstveniami a sprievodnými podujatiami.

Tohtoročný 18. ročník Staroturianskeho jarmoku sa konal 12. a 13. júna 2009 v centre mesta Stará Turá. Na pódiu Námestia slobody bol po obidva dni pripravený kultúrny program – vystúpili ľudová hudba Turanček a Malý Turanček, súbory ZUŠ, dychovky Ladčanka, Bodovanka, Dubovanka a Nadličanka, country skupina Neznámi, skupina Funki rap Dharma i.n.c. a Bukasový masiv.

V druhý jarmočný deň mal v Starej Turej zastávku aj projekt Čipkárka cesta – putovanie čipky s dielami jednotlivých klubov paličkovej čipky, ktoré sa začalo

10. augusta 2008 v Múzeu Liptovskej dediny v Pribiline. Štafetu úžasných prác, medzi ktoré pribudli i práce klubu paličkovej čipky pri Dome kultúry Javorina v Starej Turej, si prišli prevziať čipkárky z Brezovej pod Bradlom.

Ti, čo prišli na jarmok do Starej Turej, určite neobanovali a o rok ich radi znovu privítame.

Text a foto: Ján Mikláš

Z KULTÚRNEHO ŽIVOTA V HORNEJ SÚČI

FAŠIANGY „PO STAROM“

Obdobie fašiangov bolo od nepamäti časom neviazanej a bezuzdnej zábavy a veselosti. Ľudia mohli bezrestne parodovať uznávané spoločenské normy správania, chovali sa bezstarostne a uvoľnene.

Vyspelé technológie 21. storočia nám prostredníctvom médií každodenne ponúkajú množstvo pasívnej zábavy a rozptýlenia, ktoré nás však časom paradoxne unavuje. Veď to poznáme dobre všetci, že atmosféra každého zábavného programu v televízii alebo dojem aj z najlepšieho filmu sa končí záverečnými titulkami a úplne doznie, keď sa v obyčajke zvidhneme z gauča a ideme pozrieť do chladničky niečo na zjedenie.

Iba aktívna spoločenská zábava a stretnutia s ľuďmi v nás dokážu dlho zanechať pocit radosti a vzájomnej spolupatričnosti. I to bol jeden z dôvodov oživiť fašiangové zvyky na Vičom Vrchu, vrátiť sa kúsok do histórie a zakúsiť atmosféru starých obyčajov našich predkov.

Sobota 7. februára 2009 sa teda na Vičom Vrchu niesla v znamení družnej zábavy. Zámerom usporiadateľov bolo priniesť trochu veselosti do každého domu na Vičom Vrchu a doslova „nakaziť“ všetkých bláznivou fašiangovou náladou. V skorých popoludňajších hodinách začal fašiangový sprievod niekoľkohodinovú púť a to hneď v dvoch smeroch. Z „horného konca“ sa niesol spev starších, mládeže a detí oblečených v tradičných ľudových krochoch za sprievodu dychovej hudby Chabovienka a sprievod, ktorý sa vybral z „dolného konca“ zabávala kapela Vičovanka.

Okrem účastníkov v ľudových krochoch bolo možné obdivovať i nápadité masky a v každom sprievode dominoval pár muža a ženy, ktorí si vymenili úlohy. Charakterizovalo ich nielen to, že muž bol oblečený v ženských a žena v mužských šatách, ale aj ich domyselné maskovanie budilo dojem, že obaja majú tvár obrátenú o 180 stupňov dozadu. Možno aj preto sa pre túto „fašiangovú“ dvojicu zachoval prílehlý názov – „obrátený a obrátená“.

Druhá časť podujatia pokračovala v priestoroch kultúrneho domu a tiež sa niesla v duchu bujarej zábavy, spevu a tancu. Prírodné nechýbali tradičné nápoje a jedlá, ktoré sú typické pre obdobie fašiangov. Slaninu a klobásy priniesli muži nastoknuté na drevených ražňoch, sladké šišky a fánky niesli ženy v košíkoch. To bol dôkaz pohostinnosti gazdov a gazdínok každého navštíveného domu. Pre unavených účastníkov sprievodu bola pripravená i chutná huspenina.

Fašiangovú veselicu otvorili viac než symbolicky deti z folklórného súboru Kukulienka starým ľudovým tancom – mazurkou. Všetkých prítomných už potom pozývali do tancu až do skorých ranných hodín striedavo Chabovienka a Vičovanka.

S potešením bolo možné opäť pozorovať, aké množstvo súčasných obyvateľov i starých rodákov z Vičieho Vrchu neváha obetovať svoj voľný čas, sú ochotní obliecť si ľudový kroj a zabávať nielen seba, ale najmä druhých.

Za usporiadateľov, ktorými boli dychové hudby Vičovanka, Chabovienka a folklórny súbor Kukulienka, sa chceme poďakovať všetkým, ktorí nezištne prispeli na toto podujatie, či už formou sponzorských darov alebo aktívnou pomocou pri jeho príprave a zabezpečení.

Veríme, že k úspešnému podujatiu Z pod Chabovej toho vršku pribudla na Vičom Vrchu ďalšia tradícia.

Dušan Stehlik

PLESALI SME NA SVIATOK ZALŮBENÝCH

Sobota 14. februára sa niesla v duchu sv. Valentína. Dôkazom toho bol aj obecný bál, ktorý sa konal už desiaty raz a mal prívlastok „Valentínsky“.

Návštevníkov pred vstupom do sály vítali blízkoťavé piatienky kahancov rozmiestnených na schodisku. Výzdoba sály bola veľmi pôsobivá, ladená v bielo-červenom tóne. Program bol naozaj pestrý. V priebehu večera vystúpila mládežnícka hudobná skupina MLADÍK, skupina orientálneho tancu DŽAMAL z Trenčína a veľkou atrakciou bola ohňová šou skupiny Flagrans Saltatio z Bratislavy.

Počas prestávok hudobnej skupiny HorSus vyhrávalo hudobné duo z Trenčína v zložení harmonika a husle. K dobrej nálahe prispela aj bohatá tombola a po nej karaoke s HorSusom, ktorý hral a zabával tanečné páry až do ranných hodín. Celým večerom nás sprevádzalo moderátorské duo Silvia Ludvíková a Viliam Harasník.

Teší nás, že sa zúčastnené páry výrazne omládli, čím sa obecný bál stal reprezentatívnou akciou nielen pre strednú generáciu, ale aj pre mladých ľudí.

KRÁJANIE SLÍŽOV

V nedeľu 29. marca sa za hudobného sprievodu hudobnej skupiny Mladík začínala plniť sála kultúrneho domu divákmi, ktorí prišli na už 4. ročník súťaže v krájaní slížov.

V tomto ročníku súťažili v krájaní slížov poslanci obecného zastupiteľstva a členovia farskej rady.

Podmienkou súťaže bolo prinesenie surovín: 500 g chuti súťaž, 800 g zmyslu pre humor a štipku odvahy. Každá dvojica mala pripravené pracovné oblečenie – zásteru, čiapku a pracovné pomôcky.

Súťaž odštartoval hlas zvončeka. Súťažiaci mali na prípravu slížov časový limit 20 minút. Na regulérnosť súťaže dohliadala trojčlenná porota, ktorá sledovala postup prípravy a výroby slížov, rozmery slížov a samozrejme čistotu prevádzenej práce.

Všetkým súťažiacim sa podarilo dokončiť výrobu slížov ešte pred uplynutím časového limitu. V prestávke súťaže vystúpil DFS Čajka pod vedením Bertu Nagyovej. Po prestávke nasledovalo vyhodnotenie súťaže. Po spočítaní bodov za rýchlosť a kvalitu sa porota zhodla na tesnom víťazstve družstva, ktoré tvorili poslanci obecného zastupiteľstva. Po odovzdaní cien a diplomov boli všetci účinkujúci a súťažiaci pozvaní na ochutnávku vlastných slížov v domácej fazuľovej polievke. Ako dezert sa podávali makové slíže. Pritomni odchádzali domov s úsmevom na perách. Verím, že sa podarí túto akciu zorganizovať aj na budúci rok.

VÝSTAVA JARNÁ NÁLADA V HORNEJ SÚČI A VALAŠSKÝ KUMŠT PRO RADOŠT AJ ÚŽITEK V SLAVIČINE

Súčasťou súťaže *Krájanie slížov* bolo otvorenie výstavy s jarnou tematikou *Jarná nálada*. Na výstave sa prezentovali ručné práce detí z MŠ, ZŠ a školského klubu a tiež ručné práce členiek JDS Horná Súča. Členky JDS z Hornej Súče pripravili výstavu tradičných výšiviek, kroja a remesiel, ktoré výstižne skombinovali s ukážkou súčasných ručných prác, ktorými sa zaoberajú vo svojom voľnom čase.

Výstava bola prístupná širokej verejnosti do 3. apríla, kedy sa premiestnila do Slavičína na tradičné jarné podujatie pod názvom *Valašský kumšt pro radost aj užitek*.

V Slavičine bola expozícia tradičných aj súčasných ručných prác obohatená nielen o ukážku tradičných remesiel (šitie človečích papuč, výroba mešiel, háčkovanie, výroba papierových kytičiek), ale aj o ochutnávku tradičných pecových koláčov a veľkonočnej babky. Tieto chutné jedlá pripravili členky JDS Horná Súča vlastnoručne a s láskou, niet preto divu, že sa v Slavičine míňali závrtnou rýchlosťou. Mnohí návštevníci boli nadšení aj z ukážky kroja, v ktorom boli všetci účastníci „Súčanského kútika“ poobliekani.

Členovi JDS Horná Súča dostali v Slavičine priestor, ktorý využili na poskytnutie vyčerpávajúcich informácií o význame a histórii súčanských papuč a o tradičných vyšivaniach častíach súčanského kroja, ktorými boli okrem iného aj točky a obojok na rukávcoch. Všetky informácie o papučkách a častiach kroja vypracovala pani Júlia Čajová. Vtipnou formou prezradila pani Gagová aj tradičný súčanský recept na výrobu pecových koláčov.

Organizátori zo Slavičína si pochvaľovali prípravu zo strany členov JDS Horná Súča a tešia sa na spoluprácu aj do budúcnosti.

Lubica Ondračková

DEŇ MATIEK

Mamičky a babičky, ktoré prijali pozvanie na Deň matiek, do príjemnej nálady dostala hneď na začiatku hudobná skupina Mladík. Svoje mamy určite špeciálne potešili najmä klarinetistky Barborka a Mariánka, ktoré mali v skupine svoju premiéru. Žiačky Silvia Bulejková a Mária Poláčková si pripravili flautové duo pod vedením p. učiteľky Šatkovej. Nechýbali ani moderátori celého podujatia: tretiačka Veronika Gažiová a prvák Miško Zemanovič, ktorí vzorne nahlas a zrozumiteľne uvádzali jednotlivé čísla. Škôlkari pod vedením p. učiteľky Barišovej a Holíčkovskej recitovali, tancovali, spievali, cvičili, jednoducho tešili svoje mamy šikovnosťou a detskou úprimnou radosťou.

Dievčatá zo Školského klubu nadvihli pod vedením p. učiteľky Weber program, ktorý svojou duchovnou tematikou navodil dôstojnosť celému dopoludniu. Čerešničkou na sviatočnej torte boli Čajkari, ktorých vedie p. Nagyová. Je pozitívne, že po generáčnej výmene, ktorá Čajku zastihla, sa dostáva opäť „do formy“ a ich vystúpenie bolo príjemným zakončením dopoludnia. Perličkou bola pieseň babky Agnesy Panákovovej, ktorú si pamätá ešte z 3. ročníka ZŠ. Ku gratulantom sa pridali i starosta obce.

Na záver si dovoľím použiť citát Williama Tammeusa: „Ľudskej povahe porozumieť, až keď zistíš, prečo dieťa na kolotoči po každom kole máva svojej mame a prečo ona vždy zamáva naspäť.“ Preto „kývajme“ svojim mamičkám, nech vedia, že si ich vážime a máme ich radi, veď ony nám to vždy bezplatne a stonásobne odplatia...

Anna Dohmanová

DIABOLSKÁ PAČMAGA

Rozprávkovú komédiu *Diabolská pačmaga* od Jana Drdu, v ktorej sa sa odvážny Martin popasoval nielen s ľuďmi, ale aj s certami, nacvičil divadelný súbor v Hornej Súči pod vedením režisérky Danky Zakopčanovej.

ŠTYRI DEJSTVÁ FESTIVALU A TRIUMF DOMÁCIICH V NOVOM MESTE NAD VÁHOM

Festivalová opona sa zatvorila. XII. Festival A. Jurkovičovej skončil. Približuje sa jeho jednotlivé dejstvá. Prvé dejstvo divadelnej prehliadky patrilo jej sprievodným akciám, slávnostnému otvoreniu festivalu i úvodnému súťažnému predstaveniu.

Kvet Tálie rozkvitli v rukách Soni Valentovej-Hasprovej a na krídlach motýľov sa k nám z Rakúska dopravili jemné a krehké diela D. Mezricky. Súťažné zápolenie v nedeľu večer odštartovali Zemberovci.

Druhé dejstvo bolo podstatne dlhšie a trvalo až do utorňajšieho dopoludnia, kedy Divadlo Normálka z Trenčína zakončilo šafetu predstavení dovedna šiestich divadelných kolektívov. Tretie dejstvo po rozborovom seminári patrilo oficiálnemu vyhodnoteniu festivalu a odovzdávaniu cien.

Po vyhlásení výsledkov bolo jasné, že Novomešťania zažili totálny triumf. Festivalový nováčik, ani nie trojročné Divadielko galéria pri MsKS okrem hlavných cien: kolektívnej – titulu laureáta festivalu a individuálneho ocenenia pre najlepšiu herečku (za rolu Dámy sa ňou stala Katarína

STAVANIE MÁJA

Členovia DFS ČAJKA ozdobili jedličku veľkým množstvom pestrôfarebných stužiek. Čajkari sa tradične prezentovali ľudovým spevom a tancem.

Foto: Archiv OcÚ Horná Súča

Čechalová) získalo cenu za scénografickú a výtvarnú zložku hry pre Annu Kučerovú. Diplom za najlepšiu réžiu dostal Robo Kočan – pod režijnou taktovkou tohto študenta divadelnej réžie a dramaturgie VŠMU v Bratislave Novomešťania pracovali. A napokon Ivanovi Radošinskému v úlohe Zdara a Jánovi Kincelovi v úlohe Nezdra „sa ušiel“ diplom za výnimočnú hereckú súhru.

Súhru preukázal aj osvedčený tím organizačného a právneho výboru, čo vo svojom záverečnom slove kvitoval aj riaditeľ festivalu PhDr. A. Koreň. Vďaka tomu spolu s výkonmi divadelníkov – okrem už spomínaných Novomešťanov ďalších zo Zemberoviec, Ilavy, Čadce, srbského Kulpína a Trenčína sa XII. Festival A. Jurkovičovej dopracoval k štvrtému – záverečnému dejstvu.

Zatiahnutím festivalovej opony nič nekončí, práve sa začala príprava XIII. ročníka sviatku Tálie nesúceho sa v znamení 140. výročia divadelného ochotníckeho diania v Novom Meste nad Váhom.

PhDr. Eva Grznárová

DOLNÁ SÚČA PRIVÍTALA PRIAZNIVCOV DYCHOVKY

Milovníci dychovej hudby prežili v nedeľu 7. júna príjemné popoludnie na festivale dychových hudieb HEČKOVA SÚČA 2009. 37. ročník festivalu pripravil Obecný úrad v Dolnej Súči. Po slávnostnej zmluke a vztýčení obecnej zástavy účastníkov privítal starosta obce Marián Vasko. V pestréj prehliadke dychových hudieb účinkovali Mládežnícka dychová hudba Rudolfa Hečka pri OcÚ v Dolnej Súči, Dychový orchester Morava zo ZUS v Hulíne (ČR), Dychová hudba Drotári z Dolnej Súče, Mládežnícka dychová hudba Mladá muzika Šardice (ČR), Dychová hudba Skalanka z Trenčína a Dychová hudba Mistrůhanka (ČR), ktorá po skončení festivalu hrala do tance.

Foto: V. Zvaterný

V SKRATKE Z NAŠICH PODUJATÍ

DANE, AKO NA NE?

Trenčianske osvetové stredisko v spolupráci so Slovenským cechom informatiky, účtovníctva a manažmentu v Bratislave zrealizovalo tri semináre z oblasti daňovej problematiky – *Daň z pridanej hodnoty*, *Daň z príjmu fyzických osôb vrátane dane z príjmu zo závislej činnosti* a *Daň z príjmu právnických osôb*. Na seminároch sa zúčastňujú nielen členovia SCIUM, ale i ostatní záujemcovia z radov podnikateľskej verejnosti.

SEMINÁR JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY V NOVINÁCH A OBEČNOM ROZHĽASE

umožnil účastníkom oboznámiť sa s využívaním novinárskych žánrov a jazykových prostriedkov v tlači a miestnom rozhľase. Súčasťou seminára bola i tvorivá dielňa, kde si prítomní vyskúšali schopnosti svojej pamäte, verbálnu komunikáciu, prácu s hlasom a správnu výslovnosť. Na záver seminára účastníci absolvovali krátky test – Trochu slovenčiny nikoho nezabije, v ktorom si mohli overiť svoje znalosti, ktoré získali na seminári. Lektorkou seminára bola PhDr. Katarína Čížmariková z Košíc.

ŠKOLENIE KRONIKÁROV

bolo zamerané na spracovanie ročného kronikárskeho záznamu a vedenie dokumentačnej prílohy kroniky. Pre okres Nové Mesto nad Váhom sa konalo 28. apríla a pre okres Trenčín a Bánovce nad Bebravou 29. apríla. Lektorkou oboch školení bola Mgr. Soňa Lackovičová.

EXKURZIA KRONIKÁROV A OSVETOVÝCH PRACOVNÍKOV

do regiónu Novohrad sa uskutočnila 29. mája. Účastníci exkurzie navštívili Novohradské múzeum a galériu v Lučenci a Filakovský hrad a hradné múzeum vo Filakove. Exkurzie sa zúčastnilo 32 kronikárov a osvetových pracovníkov z obcí a miest.

A. Némethová

Foto: A. Vráždová

FOLKLORISTI SÚŤAŽILI

Súťaž a prehliadky záujmovo-umeleckej činnosti kolektívov i jednotlivcov sú súčasťou veľkej aktivity ľudí, ktorým učaroval ľudový tanec, ľudová hudba, či pieseň. Nebolo to inak ani v nedeľu 19. apríla popoludní.

Kultúrny dom v Trenčianskej Turni sa v toto popoludnie zmenil na lúku pestrofarebných kvetov a detského džavotu. To deti z detských folklórnych súborov (DFS) a sólisti tanečníci vytvárali takúto atmosféru po prezlečení sa do svojich krojov. Veď všetci prišli na Regionálnu súťažnú prehliadku detských folklórnych súborov a krajskú súťaž sólistov tanečníkov v ľudovom tanci, ktorú usporiadalo TNOS v Trenčíne v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK, Obecný úrad a Základná škola v Trenčianskej Turni.

Na súťaži sa zúčastnilo sedem DFS a sólisti tanečníci z Trenčianskeho kraja, ktorých hodnotila odborná porota v zložení PaedDr. Angela Vargicová, Mgr. Katarína Babčáková, Mgr. art. Agáta Krausová a udelila:

Zlaté pásmo a postup do krajského kola:

DFS Korička Trenčín • DFS Nezábudky Drietoma

Strieborné pásmo:

DFS Radosť Trenčín • DFS Štvorlístok Tr. Turná

Bronzové pásmo:

DFS Čajka Horná Súča • DFS Dolinka Omšenie • DFS Vretno Adamovské Kochanovce.

Súťaž sólistov tanečníkov mala zastúpené tri kategórie B, C, G a do celoštátneho kola na Šafovú ostrohu do Dlhého Klčova 29. – 31. mája postúpili:

DFS Korička Trenčín: Dorota Mišíková a Maroš Ábel, kategória G – Lubinanci.

Neorganizovaní z Košec: Zuzana Konrádová a Ľubomír Gregor, kategória B – Tance z Kubre.

FS Nadšenci Trenčín: Marianna Leoblová a Martin Olas, kategória C – V Závrskej pri muzike.

Ceny odovzdali PaedDr. A. Vargicová, Mgr. V. Zvalený a starosta obce Ing. F. Ježík

Na Krajskej prehliadke DFS v Zemianskych Kostofanoch Trenčín opäť zabodoval a oba detské kolektívy si odniesli zlaté pásmo a DFS Korička i postup do Celoštátnej súťaže a prehliadky DFS, ktorá má názov *Pod Likavským hradom*. DFS Korička z Trenčína získala titul Laureát celoštátnej prehliadky a zlaté pásmo.

Nuž teda zaželajme DFS Nezábudky z Drietomy a DFS Koričku z Trenčína všetko najlepšie a ešte veľa takých úspechov v ďalšej práci. Nech deti z oboch kolektívov svojimi vystúpeniami naďalej vstúpajú do srdiečok ľudí radosť a krásu nášho slovenského folklóru, a tak uchovávať vzácne ľudové tradície našich predkov.

J. Kohútová

TRENČIANSKE FOLKLÓRNE SLÁVNOSTI

V dňoch 12. a 13. júna sa uskutočnil už 29. ročník Trenčianskych folklórnych slávností v Mníchovej Lehote. V tradičnom termíne bol pripravený rad zaujímavých programov, zameraných na prezentáciu ľudového umenia nášho regiónu i celého Slovenska.

V piatok sa v kultúrnom dome predstavili ľudové hudby a dievčenské spevácke skupiny súborov Družba, Korička, Radosť a Trenčín, folklórna skupina Dolinečka, ženská spevácka skupina Spevulky, mužská spevácka skupina Škrupinka, sólistky speváčky Tereza Kohoutová, Sára Šteingerová a heligonkárom Lukášom Hochmanom v programe nazvanom *Pieseň naše, pieseň*.

Cerešničkou na tejto torte bola Hornácka cimbalová muzika Martina Hrbáča z Veľkej nad Veličkou.

V sobotu bola v priestoroch materskej školy otvorená výstava výrobcov ľudových hudobných nástrojov *„Majstri tradičných tónov“*.

Popoludňajší program v amfiteátri sa začal koncertom ľudovej hudby súboru Trenčín pod názvom *„Naše najmilšie“* a súčasne mali otvorený svoj stánok ženy tradičnej kuchyne z Mníchovej Lehoty, ktoré pripravili ochutnávky jedál pod názvom *„Šalanc orechové, slizie makové aj báb-jaké...“* a v priestoroch areálu svoje remeslo predvádzali ľudoví tesári.

„Kto nám pomôže ploty zapletáť...“ bol program detí zo súborov Bysterec, Čajka, Dolinka, Korička, Radosť, Selčanka a Vretno.

Foto: V. Zvalený

Folklóre a spevácke skupiny Javorinka, Parta, Selčan, Dolinečka, Kubra a Chotár sa predstavili v programe *„Z našich dedín“*.

Významné výročia vzniku si v tomto roku pripomínajú FS z Trenčína. V programe *„Trenčín, dolinečka“* svoj najlepší repertoár predviedli členovia Družby, Koričky, Nadšencov, Radosť, Seniorského Družba a Trenčanu.

Hostom slávnosti bol známy vysokoškolský folklórny súbor Technik z Bratislavy s programom *„Krok po kroku“*.

Sobotňajší večer tradične patril *Škole ľudového tanca* v kultúrnom dome pod vedením tanečných majstrov Barbory Morongovej a Františka Moronga za sprievodu ľudovej hudby Technik, a súčasne v amfiteátri sa návštevníci mohli zabaviť a zatancovať si pri ľudovej hudbe Opatovanka a v kultúrnom dome pri ľudovej hudbe Technik.

Organizátormi 29. ročníka Trenčianskych folklórnych slávností v Mníchovej Lehote boli Trenčiansky samosprávny kraj, Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne, Obec Mníchova Lehota a Trenčianske folklóre združenie Stodola.

J. Kohútová

O ZÁRMUTKU V KÁLNICI...

Sme súčasťou svojho okolia, sme súčasťou toho druhého. A keď niekto navždy odchádza, ako by odišlo aj kúsok z nás...

Predmetom činnosti zborov pre občianske záležitosti sú aj občianske smútočné rozlúčky. Niet pochýb o tom, že to je a zostane navždy najťažší obrad zo všetkých spomedzi desiatok ostatných obradov a slávností, ktoré zbory vykonávajú. Pieta, dôstojnosť a profesionalita by mala byť samozrejmosťou. Je prirodzené, že zo strany obcí a miest a ich zborov je záujem o akúkoľvek pomoc pri príprave a realizácii občianskeho smútočného obradu.

Metodické podujatie s takýmto motívom zorganizovala regionálna rada Združenia ZPOZ Človek-človeku v SR v spolupráci s TNOS v Trenčíne pre svojich členov v okresoch Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou, Myjava, Prievidza a Partizánsky v utorok 16. júna v Kálnici. Starosta obce Miroslav Borcovan je skúsený organizátor a dlhoročný ZPOZ-ár, a preto pozornosť a príprava tohto podujatia zo strany obce bola mimoriadne precízna. Sála kultúrneho domu sa zmenila na priestranú sieň domu smútku: katafalk, tabuľa pre parte, vence, sviece...

Metodické ukážky siedmich kolektívov ZPOZ mali naozaj vysokú úroveň – prípravu, výpravu, scenáři a kvalitnými príhovormi, vhodným výberom poézie i hudby, ale predovšetkým profesionálnym predvedením obradu, spomienky, ekumenického podujatia.

Domáca Kálnica predviedla smútočný občiansky obrad aj so svojím spevokolom, mesto Trenčianske Teplice sa rozlúčilo s mladou študentkou, obec Chochoľná-Velčice predviedla ukážku rozlúčky s významnou osobnosťou obce, bývalým starostom, obec Adamovské Kochanovce prispela dvoma ukázkami občianskych príhovorov na cirkevnom smútočnom obrade. V ekumenickej spomienke Pamiatka zosnulých obce Bzince pod Javorinou sa ukážky zúčastnila aj miestna pani farárka. Podujatie s rovnakým motívom obce Diviaky nad Nitricou zaujalo svojim netradičným prevedením. Mesto Trenčín predviedlo ukážku smútočnej rozlúčky s uložením urny v urnovom haji.

A keďže sa v septembri bude konať krajská prehliadka s ukázkami tých najlepších, neľahkou úlohou odbornej komisie bolo vybrať štyri kolektívy... Pred oznámením verdiktu členovia komisie za prítomnosti všetkých kolektívov poukázali na drobné nedostatky a upozornili na písané i nepísané zásady – od spoločenskej etikety až po obsah rétoriky a spisovného jazyka. Všetko to však boli relatívne drobnosti, nad ktorými vysoko prevyšovali pozitíva. Odporučila určité úpravy v záujme vyplnenia úrovne jednotlivých scenárov a to aj u tých najlepších. Veď všetci sme sa učili – každý niečo priniesol a každý si určite niečo zobral za vzor, pretože to je úlohou takýchto podujatí.

Nebolo žiadnej prehry, zvíťazili všetci. Podujatie oslovilo každého účastníka a ohlasy boli pozitívne. Potvrdil to aj primátor Staré Ľubovne Valent Jaržembovský, ktorý podujatie nečakane navštívil. A to už je čo povedať, pretože poznajúc väčšiu časť Slovenska môžeme konštatovať, že kolektív ZPOZ v Staré Ľubovni je kolektív najvyššej kvality!

Podakovanie patrí všetkým – každému členovi každého kolektívu, vysielajúcim obciam a mestám... Vďaka za vašu snahu, váš čas, vaše umenie. Za perfektné podmienky vďaka starostovi Kálnice, za materiálnu podporu aj starostom Lúky, Hôrky a Beckova, odbornej komisie za zodpovednú prácu, TNOS a Vierke Varinskej za prípravu, organizáciu a moderovanie tohto užitočného podujatia. A hoci bolo o smútku, bolo o živote, o chvíľach, ktoré neobídu nikoho z nás...

Ján Mikláš

Odporúčajúca bibliografia

I. ŠTÁTNÁ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA

Bulletin 2008. č. 3, 4. - Trenčín : Štatistický úrad Slovenskej republiky - pracovisko ŠÚ SR v Trenčíne, 2008. - 168 s. *Súhrnná správa o ekonomickom a sociálnom vývoji hospodárstva Trenčianskeho kraja za 2. polrok 2008.*

Dlhodobá vízia rozvoja slovenskej spoločnosti : zhrnutie. - 1. vyd. - Bratislava : Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied, 2008. - 36 s. *Ekonomické prognózy sociálneho, hospodárskeho a spoločenského rozvoja Slovenska.*

HAJŠEL, Robert
Spoznaj Európsky parlament / [autor] Robert Hajšel, Zuzana Hruščová, Ivana Janíková-Stavrovská. - 1. vyd. - Bratislava : Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku, 2007. - 168 s. *Príručka nás zoznámuje s históriou, právomocami a organizáciou práce v Európskom parlamente.*

KASANOVÁ, Anna
Správa sociálneho pracovníka. I., Rodina a deti / Anna Kasanová. - 1. vyd. - Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, 2008. - 449 s. *Práca sociálnych pracovníkov v oblasti náhradnej rodinnej starostlivosti a adopcií detí.*

KASANOVÁ, Anna
Správa sociálneho pracovníka. II., Seniori a samospráva / Anna Kasanová. - 1. vyd. - Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, 2008. - 162 s. *Práca sociálnych pracovníkov v starostlivosti o seniorov.*

Malý Občiansky zákonník. - Bratislava : EPOS, 2008. - 191 s.

STANEK, Vojtech
Sociálna politika / Vojtech Stanek ... [et al.]. - 1. vyd. - Bratislava : Sprint dva, 2008. - 375 s. *Sociálne zabezpečenie, sociálne služby, rodinná a bytová politika, zamestnanosť.*

Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2008 / [zodpovedný redaktor Emíl Borčin]. - Bratislava : Veda, 2008. - 680 s. + 1 CD-ROM.

Volebné systémy / Roman Chytilík ... [et al.]. - 1. vyd. - Praha : Portál, 2009. - 375 s. *Charakteristika volebných systémov vo svete.*

II. OSVETA, KULTÚRA

CAMIN, Giulia
Slavná svetová múzea / [text Giulia Caminová] ; [z anglického originálu preložil Daniel Amcha]. - 1. vyd. - Praha : Nakladateľství Slovart, 2007. - 304 s.

DVOŘÁKOVÁ, Viera
Ľudová architektúra / Viera Dvořáková ; zostavil Daniel Kollár. [et al.]. - 1. vyd. - Bratislava : Dajama, 2008. - 110 s. *Správa o krásach ľudového staviteľstva na Slovensku.*

HOCHÉL, Igor
Slovenská literatúra po roku 1989 / Igor Hochel, Ladislav Čúzy, Zuzana Kákošová. - 1. vyd. - Bratislava : Literárne informačné centrum, 2007. - 161 s. *Dejiny slovenskej literatúry po roku 1989.*

KOLLÁR, Daniel
Hrady a zámky / Daniel Kollár, Jaroslav Nešpor ; [fotografie Peter Horanský ... [et al.]]. - 1. vyd. - Bratislava : Dajama, 2008. - 127 s. *Obrazová publikácia o hradoch a zámkoch Slovenska.*

LACIKA, Ján
Kaštieľ : kultúrne krásy Slovenska / Ján Lacika ; zostavil Daniel Kollár. - 1. vyd. - Bratislava : Dajama, 2008. - 127 s. *Správa o nás vedie po najkrásnejších kaštieliach Slovenska, ktoré sú pekné zrekonštruované.*

LACKO, Martin
Slovenská republika 1939-1945 / Martin Lacko. - 1. vyd. - Bratislava : Perfekt : Ústav pamäti národa, 2008. - 206 s. *Vznik Slovenskej republiky, politický systém a režim, zahraničná politika v rokoch 1939 - 1945.*

LEIKERT, Jozef
Galéria slávy : 111 osobností Slovenska / Jozef Leikert. - 1. vyd. - Bratislava : Príroda, 2008. - 347 s. *Významné osobnosti našej krajiny.*

MAŤOVČÍK, Augustín
Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík, Peter Cabada, Pavol Parenička. - 2. vyd. - Bratislava : Literárne informačné centrum ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2008. - 576 s.

OLIVOVÁ, Věra
Dějiny nové doby : 1848 - 2008 / Věra Olivová. - 1. vyd. - Velké Bílovice : TeMi CZ, 2008. - 236 s. *Monografie přináší a dejiny Československa a přezrcov rovok 1848 - 2008.*

ONDREJOVIČ, Slavomír
Ľudovít Štúr a reč slovenská : prednášky z konferencie konanej 13. - 14. júna 2006 v Bratislave / editor Slavomír Ondrejovič. - 1. vyd. - Bratislava : VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2007. - 189 s. *Zborník z konferencie, venovanej Ľudovítovi Štúrovi a histórii a súčasnosti spisovnej slovenčiny.*

PLAČEK, Miroslav
Encyklopédia slovenských hradov / Miroslav Plaček, Martin Bóna ; [z českého originálu preložila Daniela Marsinová]. - 1. vyd. - Bratislava : Slovart, 2007. - 391 s. *Encyklopédia slovenských hradov prináša bohaté informácie o ich dejinách.*

SEGEŠ, Vladimír
Slovensko. Vojenská kronika / Vladimír Segeš ... [et al.]. - 1. vyd. - Bratislava : Perfekt, 2007. - 200 s. *Vojenské dejiny Slovenska.*

Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2006 / editori Jozef Klinda, Zuzana Liesková ... [et al.]. - 1. vyd. - Bratislava : Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ; Banská Bystrica : Slovenská agentúra životného prostredia, [2007]. - 318 s. *Stav životného prostredia na Slovensku v r. 2006.*

Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2007 / editori Jozef Klinda, Zuzana Liesková ... [et al.]. - 1. vyd. - Bratislava : Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ; Banská Bystrica : Slovenská agentúra životného prostredia, [2008]. - 312 s. *Stav životného prostredia na Slovensku v r. 2007.*

Svetové dedičstvo na Slovensku / [zostavila Ľubica Pinčíková]. - Bratislava : Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, 2008. - 37 s. *Vzácné a ojedinelé kultúrne a prírodné pamiatky na Slovensku.*

Tradícia dnes? [zostavovateľ: Martin Mešša] ; [zodpovedný redaktor Milan Beljak]. - [1. vyd.]. - Bratislava : Ústredie ľudovej umeleckej výroby, 2007. - 192 s. *Monografia o ľudovej kultúre a ľudovom umení na Slovensku.*

Umenie na Slovensku : stručné dejiny obrazov / Zuzana Bartošová ... [et al.]. - Bratislava : Slovart, 2007. - 256 s. *Prehľadné putovanie dejinami obrazov na Slovensku od najstarších čias po dnes.*

Výročná správa Národnej rady Slovenskej republiky za rok 2007 - Bratislava : Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, 2008. - 42 s.

III. REGIONÁLNE DOKUMENTY

BELÁK, Blažej
Kamenné vráta : povesti z povodia Bebravy / Blažej Belák. - Žilina : Knižné centrum, 2009. - 191 s. *Slovenské povesti povodia rieky Bebravy.*

BENECH, Richard
Keď sa prvý tanec strhne : (zábavy a iné tanečné a spevné príležitosti) : Dubnica nad Váhom, Malý Kolačín, Veľký Kolačín, Lieskovec, Prejta, Priles / Richard Benech. - Dubnica nad Váhom : Mestský úrad Dubnica nad Váhom, 2008. - 117 s. *Ľudové zvyky a ľudové piesne z okolia Dubnice n/Váhom.*

Flóra a vegetácia Bielych Karpát : zborník výsledkov z projektu MVTs 2000 - 2001. Diverzita xerotermernej vegetácie pozdĺž panónsko-karpatskej fyto geografickej hranice a z diplomových prác riešených na území Bielych Karpát / Iveta Škodová (ed.). - 1. vyd. - Bratislava : Slovenská botanická spoločnosť pri SAV, 2007. - 178 s. *Zborník mapuje rastlinstvo tejto oblasti.*

HAVELKOVÁ, Silvia
Trenčianske Teplice : sprievodca mestom a kúpeľmi / Silvia Havelková, Miloš Nemeček. - [Trenčianske Teplice] : Nautilus DJ : (Bratislava : Faber), 2008. - 49 s. *Turistický sprievodca Trenčianskymi Teplcami.*

KORENÝ, Jozef
Slovenské Modré baret v službe mieru : na pamiatku Slovákov, ktorí zahynuli v misiách / Jozef Korený. - [1. vyd.]. - Trenčín : Klub filatelistov pri Kultúrnom a metodickom centre OS SR, 2007. - 80 s.

KOŠTIAL-DUBNICKÝ, Vlado
Dubnické povedačky / Vlado Košťál Dubnický. - Dubnica nad Váhom : Mestský úrad Dubnica nad Váhom, 2008. - 308 s. *Historické povesti a poviedky z okolia Dubnice n/Váhom.*

Louky Bielych Karpát / Ivana Jongepierová [ed.]. - 1. vyd. - Veselí nad Moravou : ZO ČSOP Bílé Karpaty, 2008. - 461 s. *Botanika, zoológia a vegetácia Bielych Karpát.*

LOVIŠKOVÁ, Danica
Horizonty súčasnosti III : výtvarní umelci Trenčianskeho kraja / [autorská koncepcia výstavy a katalógu Danica Lovišková, Alena Hejlová, Elena Porubánová]. - Trenčín : Galéria Miloša Alexandra Bazovského, 2007. - 118 s. *Katalóg prináša prehľad výtvarných umelcov Trenčianskeho kraja.*

Ľudové piesne, spevné a tanečné tradície spod Považského Inovca / zostavil a komentáre napísal Jozef Lehotský ; [piesne a informácie zozbierali manželka Eleonóra a Ferdinand Kubalovi a Jozef Lehotský]. - Trenčín : Kultúrne stredisko SIHOŤ, 2008. - 238 s. *Zbierka ľudových piesní a tancov Považského Inovca.*

Neďaleko od Trenčína : pamätníca k 300. výročiu bitky pri Trenčianskej Turnej / editori Vladimír Segeš, Božena Šedová. - Trenčianska Turná : Obec Trenčianska Turná ; Bratislava : Vojenský historický ústav, 2008. - 253 s.

Nové Mesto nad Váhom / [autori fotografií: Ján Mikuška, Jozef Šišovský a Fedor Tučka. - [1. vyd.]. - Nové Mesto nad Váhom : mesto Nové Mesto nad Váhom, 2008. - [46] s. *Turistický sprievodca Novým Mestom nad Váhom.*

Nové Mesto nad Váhom vo fotografii / [autori fotografií: Jaroslav Mego ... [et al.]. - [1. vyd.]. - Nové Mesto nad Váhom : mesto Nové Mesto nad Váhom, 2008. - Nestr. *Obrazová publikácia Nového Mesta nad Váhom.*

Odpady v Trenčianskom kraji za rok 2007 - Trenčín : Štatistický úrad Slovenskej republiky - pracovisko ŠÚ SR v Trenčíne, 2008. - 42 s. *Správa o odpadovom hospodárstve v Trenčianskom samosprávnom kraji v roku 2007.*

Sociálny a ekonomický vývoj Trenčianskeho a Zlínskeho kraja 2003-2007 - Trenčín : Štatistický úrad Slovenskej republiky - pracovisko ŠÚ SR v Trenčíne, 2008. - 77 s. *Porovnanie sociálnej a ekonomickej oblasti družobných krajov za roky 2003 - 2007.*

•KULTÚRA A OSVETA V TLAČI

Stručná história 71. pešieho pluku a jeho účasť na bojiskách prvej svetovej vojny: venované pamiatke 44 vojakov - Slovákov z trenčianskeho 71. pešieho pluku, popravených 8. júna 1918 v Kragujevci. - Trenčín: Kultúrne a metodické centrum OS SR, 2008. - 14 s. : Materiál bol vydaný pri príležitosti 90. výročia vzbury v Kragujevci.

Spracovala: Eva Struhárová, Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne

DO VAŠEJ KNIŽNICE.....

Neváhajte a využite výhodnú ponuku Vydavateľstva PS-LINE

Keď si objednáte teraz **ENCYKLOPÉDIU MIEST A OBCÍ SLOVENSKA**, získate jedinečnú knihu za veľmi výhodnú cenu a ešte aj darček v hodnote 8,27 EUR zdarma a to novinku na knižnom trhu **ZRKADLO DETSTVA**. Bežná predajná cena Encyklopédie miest a obcí Slovenska 66,35 EUR. Teraz len za 39,83 EUR plus darček (v hodnote 8,27 EUR).

ENCYKLOPÉDIA MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Publikácia je populárno-náučného a vlastivedného charakteru. Obsahuje verifikované a logicky usporiadané údaje o mestách a obciach Slovenska. Zachytáva poznatky z oblasti prírody, histórie, demografie, školstva, kultúry a pamätihodností. Obsahuje veľa čiernobielych fotografií, erby miest a mapy krajov. Je určená pre odbornú verejnosť, primátorov a starostov, žiakov a štípu čitateľskú verejnosť.

V prípade, že máte záujem, kontaktujte
PS-LINE, spol. s r. o., Hviezdoslavova 50/9, P.O.BOX 77, 984 01 Lučenec.
TEL/FAX: 047/4333258, mobil: 0905 650 194, e-mail: psline@psline.sk, web: www.psline.sk

Darček zdarma: ZRKADLO DETSTVA

Zachytáva príbehy Štefka, hlavného hrdinu knihy, ktoré dojmú dospelých svojou detskou neskázenosťou. Táto ojedinelá kniha sa môže stať duchovnou potravou pre mnohých žiakov a dospelých. Sú to príbehy z čias, keď učiteľka boli páni a žiaci chudobní, inšpirujú zamyslieť sa aj nad súčasnými generáciami vzťahmi.

Navštívte nový portál KULTÚRNY PROFIL SLOVENSKA

Tento, na Slovensku jedinečný portál, je otvorený všetkým subjektom, pracujúcim v oblasti kultúry. Kultúrny profil Slovenska je spoločným projektom Ministerstva kultúry SR, British Council a Visiting Arts. Visiting arts je nezávislá charitatívna organizácia založená v roku 1977 v Anglicku. Pri svojich projektoch spolupracuje s ďalšími organizáciami ako British Council a iné. Ich hlavným cieľom je podpora medzikultúrneho dialógu prostredníctvom umenia. Popri Slovensku majú takéto portály okrem iných krajín aj Švédsko, Nórsko, Vietnam, Japonsko. Návštevnosť portálov každoročne rastie, v priemere je ich návštevnosť 220 tisíc unikátnych návštevníkov mesačne. Všetky portály je možné nájsť na www.culturalprofiles.net/. Slovensko je jedinou krajinou, ktorá má portál okrem angličtiny aj v národnom jazyku. Adresa na stránku portálu Kultúrny profil Slovenska je www.slovakia.culturalprofiles.net/.

Portál bude slúžiť nielen na prezentáciu kultúrneho dedičstva Slovenska, ale aj ako informačné bohaté zdroje

pre profesionálov i laikov z oblasti kultúry, či prostriedkov na informovanie o príležitostiach na spoluprácu.

Portál má tri základné časti, ktoré sa navzájom dopĺňajú. Sú to všeobecné informácie o Slovensku, teda informácie o geografii, histórii, ekonomike či jazyku. Nasleduje prehľad jednotlivých oblastí kultúry – od filmového umenia cez kultúrnu politiku a vzdelávanie, výtvarné umenie či médiá až po knihovníctvo alebo kultúru menšín žijúcich na Slovensku. Významnou súčasťou portálu je podrobná databáza dôležitých kontaktov na slovenské kultúrne ustanovizne, vzdelávacie inštitúcie či jednotlivcov.

Ponúka prehľad o slovenskej kultúre a viac ako 7 000 stránok a 3 000 kontaktov a odkazov na kultúrne ustanovizne, združenia a jednotlivcov. V SR sa projekt realizoval na základe zmluvy medzi Ministerstvom kultúry SR a organizáciou Visiting arts. Vykonávateľom projektu sa stala Univerzitná knižnica v Bratislave.

(Zdroj: www.culture.gov.sk/)

JAZYKOVÉ OKIENKO

Jedna otázka pre Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra Slovenskej akadémie vied v Bratislave:

• Ako je to s písaním veľkých písmen v podstatnom mene obec, mesto pred jej konkrétnym názvom, prípadne aj bez názvu, pokiaľ je z predchádzajúceho textu zrejme, o akú obec, mesto ide. Je správne „Mesto Trenčín“ alebo „mesto Trenčín“?

Jednoznačnú odpoveď poskytla Mgr. Silvia Duchková z jazykovej poradne JÚLŠ SAV:

• Druhé označenie názvu mesta alebo obce sa píše s malým začiatočným písmenom, napr. mesto Trenčín – mesto, obec Brodské – obec.

Prípadné ďalšie otázky môžete konzultovať aj telefonicky na čísle 02/54 43 17 61.

•JUBILUJÚCE OSOBNOSTI

ŽIVOTNÉ JUBILEÁ OSLÁVILI

70 rokov

15. 7. **EMÍLIA ŠTEININGEROVÁ**, vedúca detského folklórneho súboru Radosť v Trenčíne

60 rokov

15. 2. **MARIÁN VASKO**, starosta obce Dolná Súča
10. 3. **MGR. VLADIMÍR ZVALENÝ**, riaditeľ TNOS
14. 5. **EVA KLINKOVÁ**, bývalá kultúrno-osvetová pracovníčka v Hornej Súči

55 rokov

4. 3. **ANNA HOŠTÁKOVÁ**, kultúrno-osvetová pracovníčka v Drietome

OCENENIA PRE PRACOVNÍKOV TRENČIANSKEHO REGIÓNU

V utorok 7. apríla 2009 predpoludňom odovzdal generálny riaditeľ Národného osvetového centra Ján Tazberík v Bratislave ocenenia za zásluhy o rozvoj kultúry, osvetu, výchovno-vzdelávacích i záujmovno-umeleckých aktivít osobnostiam z trenčianskeho regiónu. Medailu Daniela Gabriela Licharda prevzal šesťdesiatročný jubilant, dlhoročný riaditeľ Trenčianskeho osvetového strediska Vladimír Zvalený.

Poctu generálneho riaditeľa Národného osvetového centra prevzal tiež šesťdesiatnik, starosta obce Dolná Súča Marián Vasko.

Vladimír Zvalený

Medailu Daniela Gabriela Licharda odovzdal generálny riaditeľ Národného osvetového centra Ján Tazberík Vladimírovi Zvalenému, okrem iného členovi redakčnej rady Národného osvetu.

Vladimír Zvalený je dlhoročný riaditeľom Trenčianskeho osvetového strediska. Zaslúžil celý život regiónu a rozvoju kultúry v ňom. Pôvodným povoláním bol učiteľom. Narodil sa v Trenčíne 10. marca 1949. Učil v Hranovnici a v Liptovskej Tepličke, kde sa začal formovať jeho vzťah ku kultúre. Založil tam spevácky zbor. Od roku 1978 pôsobil v Trenčianskej Turnej ako profesionálny osvetový pracovník. Doteraz sa spomínajú jeho večery pri sviečke a vážnej hudbe, nácviky literárno-dramatických pásiem a súťaže výchovno-vzdelávacích programov.

Roky pracoval v odbore kultúry Okresného národného výboru v Trenčíne ako inšpektor. V roku 1986 ho vymenovali za riaditeľa Okresného osvetového strediska v Trenčíne. Tam prežil všetky svoje najzrelejšie a najplodnejšie roky, aj zmeny zriaďovateľov. No uchoval kontinuitu všetkých úspešných podujatí, ku ktorým patria aj Trenčianske folklórne slávnosti, Kopaničiarske slávnosti v Starom Hrozenkove, Slávnosti bratstva Čechov a Slovákov na Veľkej Javorine, Pádového Trenčína a množstva ďalších výchovných a spoločenských aktivít, ako zaznelo pri výpočte zásluh oceneného.

„Verím, že pán riaditeľ bude ešte dlho pomáhať kultúre vo svojom regióne,“ vyslovil želanie Štefan Cífra.

Podľa generálneho riaditeľa NOC Jána Tazberíka je jubilant najdlhšie pôsobiacim riaditeľom regionálneho osvetového zariadenia.

Marián Vasko

Pocta Mariánovi Vaskovi je poďakovaním za celoživotné aktivity. Podporoval prezentáciu živej kultúry v amatérskej umeleckej tvorbe a cieľom zachovávať a rozvíjať špecifické prejavy predkov v podmienkach obce. Roku 1990 obnovil prerušenú činnosť detskej dychovej hudby Rudolfa Hečka, kde je aj organizačným vedúcim. Kapela za obdobia svojho účinkovania absolvovala množstvo úspešných vystúpení doma i v zahraničí. Za celé obdobie vytváral optimálne podmienky pre prácu kolektívov záujmovno-umeleckej činnosti v obci. Zaslúžil sa aj o rozvoj ochotníckeho divadla, folklórnej skupiny i ostatných kultúrnych aktivít. Zaujímala sa o kultúrno-osvetovú činnosť po všetkých stránkach a usiluje sa o jej maximálny rozvoj. Svojím aktívnym prístupom k tvorbe a k uchovávaniu kultúrnych hodnôt sa radí medzi významné osobnosti kultúry v Trenčianskom regióne.

Generálny riaditeľ Ján Tazberík sa pri odovzdávaní ocenenia starostovi Dolnej Súče Mariánovi Vaskovi prihovoril: „Pán starosta, kde by bola kultúra bez miestnej kultúry? Ako všetci vidíme, váš vklad je veľmi významný a neoceniteľný. Prijmite od Národného osvetového centra jedno (síce malé) ocenenie. Dúfame, že vás poteší.“

Marián Vasko v poďakovaní za ocenenie okrem iného uviedol: „Organizujeme festivaly mládežníckych a detských dychových hudieb. Tohto roku už to bude 40 rokov... Práve je u nás veľa, mám dosť dobrý kolektív ľudí okolo seba, čo sa týka kultúry. Máme vybudovaný veľký dom kultúry, ktorý je ojedinelý... Je tam, samostatná kinosála s kapacitou približne 400 sedadiel, vedľa je spoločenská sála s kapacitou 500 miest. Obec má 3 000 obyvateľov a kultúra nás ročne stojí nemalé peniaze... Venovať sa mladým ľuďom, kultúre a tradíciám, ktoré v Dolnej Súči sú, sa oplatí a má to význam.“

Jubilanti (sprava) Marián Vasko a Vladimír Zvalený
Text a foto: Štefan Cífra

Emília Šteingerová

V mladosti tancovala vo folklórnom súbore Družba. Spolupracovala s Hedou Šimonekovou, ktorá ju priviedla k myšlienke založiť súbor. V roku 1974 v Trenčíne vznikol detský folklórny súbor Radosť, ktorý založila spolu so Štefanom Sadovským. Začínali s 20 deťmi a bez muziky. Po roku sa k nim pridali Vojtech Vašš a vznikla detská cimbalová muzika. Hlavným poslaním súboru je viesť deti k poznávaniu krás slovenského folklóru a priblížiť slovenské tradície ľuďom na Slovensku i v zahraničí.

•JUBILUJÚCE KOLEKTÍVY

KOLEKTÍVY ZÁUJMOVÉJ UMELECKEJ ČINNOSTI OSLAVUJÚ VÝZNAMNÉ JUBILEÁ

FOLKLÓRNY SÚBOR TRENČAN, TRENČÍN 60. výročie vzniku (september 1949)

Súbor Trenčan patrí medzi popredné folklórne súbory na Slovensku. Pracuje nepretržite od svojho založenia. Vznikol z iniciatívy študentov a prof. Eleonóry Kubalovej pri Gymnáziu L. Štúra. Vedú ho pedagógovia tohto gymnázia a členmi sú študenti trenčianskych stredných škôl vo veku 15 – 19 rokov. Prvým navrhnutým tancom bolo Pásmo tanco-vo zo západného, stredného a východného Slovenska. Zameriava sa na poznávanie a uchovávanie pôvodného folklórného materiálu trenčianskeho regiónu, ktorý umelecky spracováva a prezentuje vo svojich programoch. V histórii súboru sa v ňom vystriedalo vyše 1 200 členov, z ktorých mnohí ďalej pokračovali v iných folklórnych súboroch (ako členovia i ako vedúci, choreografi, taneční pedagógovia, primáši a vedúci ľudových hudieb). Zo 103 vytvorených choreografií asi 20 tvorí súčasť tanečného repertoáru. Neoddeliteľnými súčasťami súboru sú popri tanečnej zložke (cca 12 tanečných párov) aj ľudová hudba (8 – 10 muzikantov) a dievčenská spevácka skupina (6 – 8 dievčat), ktoré rovnocenne dopĺňajú program a robia aj samostatné koncerty. Za 60 rokov činnosti Trenčan absolvoval viac ako 2 150 predstavení doma i v zahraničí. Pravidelne sa zúčastňoval na rôznych prehliadkach a súťažiach, kde získaval popredné ocenenia. Vystupuje na kultúrno-spoločenských podujatiach v Trenčíne a okolí, každý rok sa prezentuje na Trenčianskom kultúrnom lete, účinkuje na benefičných koncertoch pre hendikepované deti a deti z detských domovov, na podujatiach Matice slovenskej a Červeného kríža. Na zahraničných zájazdov uskutočnil 550 predstavení, blieskali mu diváci v 25 štátoch Európy, Ázie a Afrike, niektoré štáty navštívili viackrát. Účinkoval v televízii (v rôznych reláciách i samostatných programoch), nahrával v Slovenskom rozhlasu. Vedenie súboru tvoria: Eleonóra Kubalová (umelecká vedúca a choreografka), Ing. Elena Kubalová (choreografka a pedagogička tance), Miroslav Hulín (vedúci ľudovej hudby a primáš), Dobroslava Švajdová (vedúca dievčenskej speváckej skupiny), Ing. Gabriela Šebáňová (organizačná vedúca a konateľka). V roku 1999 súbor dostal Pochťu generálneho riaditeľa Národného osvetového centra.

FOLKLÓRNY SÚBOR DRUŽBA, TRENČÍN 55. výročie vzniku (apríl 1954)

Úsilie malej skupiny nadšencov pre ľudové tradície, ktorí pracovali v nábytkárskom podniku Družba v Trenčíne, viedlo na jar roku 1954 k založeniu folklórného súboru s rovnakým názvom. Názov zároveň symbolizoval postavu svadobného družbu z obradového zvykoslavia v trenčianskom regióne. Od roku 1958 pôsobila v súbore Heda Šimonková ako choreografka a umelecká vedúca. V roku 1965 sa zriaďovateľom súboru stala Jednota SD Trenčín a od roku 1984 bolo zriaďovateľom Mestské kultúrne stredisko v Trenčíne. Od roku 2000 súbor funguje ako občianske združenie FS Družba. Súčasný vedenie súboru tvoria: Jaroslav Mikolášek (umelecký vedúci a choreograf), Bohuslav Žitňan a Vladimír Boráň (manažér, organizačný vedúci), Andrea Boráňová (vedúca tanečnej zložky), Magdaléna Chrástová a Richard Davidek (pedagógovia tance), Jaroslava Kohútová (vedúca speváckej zložky), Vladimír Boráň (vedúci ľudovej hudby), Ľubomír Petrovič (predník). V súčasnosti súbor tvorí 9 tanečných párov, 10-členná ľudová hudba a 6-členná spevácka skupina.

Má svoju prípravku tance a svoje rady pravidelne ročne dopĺňa konkurzom do všetkých zložiek súboru. Repertoár súboru tvoria piesne a tance spracované v mierne štylizovanej forme z regionálnych oblastí Trenčína a Myjavy, ale i z oblasti Zemplína a Šariša. Ľudová hudba sa usiluje o štylovú interpretáciu hudobného prejavu autentických ľudových muzikantov – primášov z okolia Trenčína (Jozefa Michalca st. zo Selca a Jána Púbeka z Hornej Poruby) a o mierny stupeň štylizácie v spracovaní hudobného materiálu. Spolu so speváckou skupinou súboru nahrala CD s názvom V tanci a piesni. Súbor uskutočňuje ročne približne 30 vystúpení a od založenia realizoval vyše 1 820 vystúpení doma i v zahraničí. V 23 krajinách sveta uskutočnil 65 samostatných zájazdov (USA, Kanada, Argentína, Japonsko, Austrália, Egypt a takmer celá Európa). Postupne sa pripravoval medzi úspešné folklórne súbory na Slovensku, o čom svedčí množstvo získaných ocenení z rôznych domácich i zahraničných súťaží a festivalov (1995: Izmir, Turecko, 1994: Santa Fé, Argentína, 1994: Drumondville, Kanada, Waynesville, Severná Karolína, USA, 1990: Rexburg, Idaho, USA). V roku 1999 dostali Pochťu generálneho riaditeľa Národného osvetového centra Jaroslav Mikolášek a FS Družba. V roku 2004 generálny riaditeľ Národného osvetového centra udelil súboru Medailu D. G. Licharda.

SENIORKLUB DRUŽBA, TRENČÍN
10. výročie vzniku (r. 1999)

Seniorklub Družba patrí k najstarším zaregistrovaným seniorským súborom na Slovensku, ktoré vznikli pri existujúcich folklórnych súboroch. Svoju činnosť začal v roku 1999 prípravou čísla pre slávnostný program k 45. výročiu založenia súboru Družba. Samotný súbor vznikol z iniciatívy niektorých bývalých aktívnych tanečníkov, hudobníkov i spevákov kmeňového folklórného súboru Družba po oslave 45. výročia súboru (počet zakladajúcich členov: 13 tanečnic, 14 tanečníkov a 7 muzikantov). V súčasnosti ho tvorí 23 mužov a 20 žien. Súbor doteraz navštívil 15 tanečných choreografií, ktoré vytvorili Štefan Sadovský, Jaroslav Mikolášek, a 8 hudobných úprav Heleny Kunertovej a Ľubomíra Adamka. Uskutočnil viac ako 120 vystúpení doma i v zahraničí (USA, Rakúsko, Poľsko a Česká republika). Vedenie tvoria: Alojz Spaček (manažér a predseda občianskeho združenia Seniorklub Družba), Ladislav Tarbajovský a Bohuslav Žitňan (organizační vedúci – manažéri), Štefan Sadovský (umelecký vedúci a choreograf), Jana Babálová (predník a vedúci ľudovej hudby), Jaroslav Mikolášek (odborný poradca a choreograf).

•JUBILUJÚCE KOLEKTÍVY

DYCHOVÁ HUDBA TRENČIANSKA DVANÁSTKA, TRENČIANSKA TURŇA 45. výročie vzniku (r. 1964)

Korene kapely siahajú do roku 1910, keď v Trenčianskych Stankovciach vznikla prvá dychová hudba. V roku 1964 kapela dostala názov Stankovská dvanásťka a kapelníkom sa stal Ivan Dobiaš. Pod jeho vedením sa pripravovala medzi popredné dychové telesá na Slovensku. V roku 1979 začala pôsobiť v Trenčíne pod názvom Trenčianska dvanásťka. Viackrát sa zúčastnila na celoslovenskej súťaži malých dychových orchestrov v Lednických Rovniach, kde dvakrát získala 1. miesto. Predstavila sa takmer vo všetkých štátoch Európy a v roku 1990 absolvovala koncertné turné po USA. Nahráva zábavné relácie pre televíziu a rozhlas, vydala 9 audiokaziet a CD. V ostatných rokoch sa podstatne omladila. V súčasnosti pôsobí pri Obecnom úrade v Trenčianskej Turni a kapelníkom je Ľubomír Kadlecík.

FOLKLÓRNA SKUPINA SELČAN, SELEC 45. výročie vzniku (r. 1964)

Zameriava sa na zbieranie, uchovávanie a prezentáciu ľudového umenia, kultúrnych hodnôt a tradícií regiónu. Vo svojom repertoári má spracované zvyky a obyčaje celého kalendárneho roka, čerpajúc z folklórného materiálu svojej obce. V súčasnosti sa takmer v nezmenenej podobe môžeme stretnúť s fasiaňgovými tradíciami, stávaním májov, ľudskými či janskými spevmi, vianočnými koledami. Takmer štyri desaťročia skupinu vedie František Žovinec (od roku 1970), ktorý patrí medzi jej zakladateľov. Ľudovú hudbu vedie jeho syn Peter Žovinec. Skupina účinkovala v televízii, rozhlasu, v roku 2003 vydala CD Rok pod Inovcom. Pravidelne reprezentuje región na významných folklórnych festivaloch (Myjava, Východná, Detva), účinkovala na folklórnych slávnostiach v Mníchovej Lehotě, na podujatí Pri Trenčianskej bráne, na Dňoch kolied kresťanov Slovenska v Prievdži atď. Predstavila sa i v zahraničí (bývalá Juhoslávia, Maďarsko, Francúzsko, Lotyšsko, Litva). K najvýznamnejším úspechom patrí viacnásobná účasť na postupovej celoštátnej prehliadke Nositeľia tradícií, do ktorej sa Selčan prebojoval už sedemkrát z celkového počtu desať.

FOLKLÓRNA SKUPINA VEČERNICA, TRENČIANSKA TURŇA 40. výročie vzniku (r. 1969)

Impulzom na jej vznik boli oslavy 700. výročia prvej písomnej zmienky o obci Trenčianska Turná, ktoré sa konali v roku 1969. Skupina vznikla ako spevokol. Názov Večernica nesie od roku 1973. Zúčastňuje sa na rôznych vystúpeniach, súťažiach a festivaloch (Východná, Myjava). Pôsobí pod miestnym odborom Matice slovenskej a je kolektívnym členom jej národopisného odboru. V repertoári má spevy, tance a dramatické pásma ľudových zvykov z okolia Trenčína a z Trenčianskej Turne tak, ako sa zachovali v pamäti starších. V súčasnosti má Večernica vyše 30 členov v troch zložkách: speváckej, hudobnej a tanečnej.

Vedenie tvoria: Ing. Pavol Ježík, Rastislav Ježík a Ing. Róbert Ráinec.

SPEVÁCKY ZBOR HORNOSÚČAN, HORNÁ SÚČA 35. výročie vzniku (22. 11. 1974)

Zbor patrí medzi najdlhšie pôsobiace spevácke zbory na území Trenčianskeho kraja. Založil ho v novembri 1974 učiteľ miestnej školy Ján Kozár pôvodne ako ženský spevácky zbor pri Osvetovej besede v Hornej Súči. Mal 36 členiek vo veku od 18 do 55 rokov. Účinkoval pri rôznych oslavách v obci. Po odchode Jána Kozára prebral vedenie ženského speváckeho zboru v marci 1984 Mikuláš Medvec. Zbor rozšíril o mužskú zložku, čím vznikol Miešaný spevácky zbor Hornosúčan pri MKS Horná Súča. Zbor mal 58 členov – 33 žien a 25 mužov. V novembri 1996 na požiadanie starostu obce prebral zbor dirigent PaedDr. Jozef Vakoš, ktorý ho vedie aj v súčasnosti.

Za roky účinkovania speváckeho zboru pribudli na jeho konto mnohé diplomy získané na okresných súťažiach v Trenčíne, Trenčianskych Tepliciach a Komárne (zlaté pásmo). V súčasnosti je zaregistrovaný ako občianske združenie Spevácky zbor Hornosúčan a pôsobí v ňom 25 členov, z toho 4 členky už od jeho založenia. Repertoár zboru sa z roka na rok rozširuje o rôzne skladby najrozličnejších žánrov z rôznych období a krajín. Spomíame napríklad anglické, latinské, talianske, nemecké, ruské, arménske a hebrejské skladby, skladby v afrických európskych nárečiach a tiež v staroslovienčine. Vedenie zboru tvoria: PaedDr. Jozef Vakoš (umelecký vedúci – dirigent zboru), Miloš Hulín (prezident), Katarína Zemanovičová (viceprezidentka).

DETSKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR RADOST' 35. výročie vzniku (r. 1974)

Súbor vznikol v roku 1974. Postupne sa pripravoval medzi popredné detské folklórne kolektívy. Vychoval viac ako 500 tanečníkov a spevákov a dnes v súbore pôsobí už desiatka generácia hudobníkov. Súbor ročne uskutočňuje desiatky vystúpení, pričom deti zo súboru doteraz účinkovali v 15 štátoch Európy, ale i v USA, Kanada či na Taiwane.

Osobitné scénické spracovanie, jasná dramaturgická a systematická práca s deťmi privedla detský folklórny súbor na javiská popredných celoslovenských a európskych festivalov, z ktorých si priniesol nejedno ocenenie. Vydal CD RADOST' pre RADOST' a My sme súbor Radost', rozdáme radost'! DFS Radost' je členom Folklórnej únie na Slovensku a Armádneho folklórného združenia v Trenčíne.

Vedenie súboru tvoria: Emília Šteingerová (vedúca súboru), Katarína Hanzelová (organizačná vedúca), Ing. Peter Škriečka (vedúci hudby), Zlatica Janáčiková, Nataša Hermanová, Roman Šteinger (pedagógovia).

DETSKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR ŠTVORLISTOK, TREŇČIANSKA TURNÁ

25. výročie vzniku (r. 1984)

Súbor založili v roku 1984 RNDr. Božena Ranincová a Ľuboš Závodský. Venuje sa autentickému folklóru svojej obce a blízkeho regiónu. Zriaďovateľom je Obecný úrad v Trenčianskej Turni a od roku 1993 pracuje na ZŠ s MŠ ako krúžok. So súborom dlhoročne pracuje trojlistok vedúcich: PaedDr. Beáta Sabová (od roku 1991), Bc. Renáta Oravcová (od roku 2001) a Ľuboš Závodský (od roku 1984, s prestávkou 1991 – 1993) hudobný sprievod: Ing. Róbert Raninec, Dominik Minárik. Zúčastnil sa na okresných a krajských súťažiach, na celoslovenskej súťaži a na festivaloch doma (Východná, Myjava, goralský festival v Ždiari, festival v Krakovčanoch, Bratislava, Žiar nad Hronom, Pri Trenčianskej bráne, Trenčianske folklórne slávnosti – Mníchova Lehota, Trenčianske kultúrne leto, Kultúrne leto v Trenčianskych Tepliciach, Kultúrne leto v Piešťanoch, Dubnický festival, festival v Krivosúde-Bodovke) i v zahraničí (Francúzsko, Nemecko, Chorvátsko, Česko, Poľsko). Súbor organizuje medzinárodný školský ročný výmenný detský folklórny festival Stretnutie priateľov. Počas jeho ročníkov navštívili obec priatelia z Českej republiky, Chorvátska, Poľska, Bernolákova, Drietomy, Očovej, Jelenca, Oravskej Polhory, Ždiaru, Liesku. Štvorlistok vystupuje na rôznych podujatiach v obci a regióne, uskutočňuje vianočné vystúpenia v kostoloch, charitatívne vystúpenia v domovoch detí a dôchodcov, výchovné koncerty s programom Rok na dedine a pod.

FOLKLÓRNY SÚBOR OTAVA, NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

20. výročie vzniku (r. 1989)

FS založil Ing. Jozef Bublavy v roku 1989. Od začiatku kolektív súboru tvorili tak študenti, ako i mladí ľudia rôznych profesií, ktorým ľudové umenie prirástlo k srdcu. V tomto období sa začínala formovať činnosť súboru do dnešnej podoby. Postupne vznikali tance a tanečné pásma, s ktorými sa súbor predstavoval prvým divákom v Novom Meste nad Váhom a v blízkom okolí. Roku 1991 nastala zmena vo vedení a súbor prevzala Ing. Jana Trebatická, dovtedy členka tanečnej zložky. Zmenili sa aj aktivity súboru, pribudli nové kroje, tance, programy. Činnosť súboru prešla pod záštitu Mestského kultúrneho strediska v Novom Meste nad Váhom. Neskôr sa začali robiť aj etnografické výskumy tancov a piesní v okolí Nového Mesta nad Váhom, čo ovplyvnilo repertoár Otavy. Ten v súčasnosti tvoria tance a piesne z dedín: Podolie, Lubina, Kostolné, Bošáca a Moravské Lieskové, ale taktiež z regiónov Myjava, Šariš, Terchová, Horehronie. Samozrejme, že tanečná zložka nemôže fungovať bez hudobnej, a tak sa v roku 1996 začala spolupráca s ľudovou hudbou Javorinka zo Starej Turej, ktorú viedli Ing. Pavol Michalec a Zuzana Cibulíková. Obojstranná telesná tlieska diváci nielen na festivaloch na Slovensku, ale i v Čechách, na Morave, v Maďarsku a Tunise. V roku 2003 Otava a Javorinka spoločne vydali CD s názvom „Ked som išiel v Novom Meste“, ktoré obsahuje piesne z už spomenutých dedín. Od júna 2004 ľudová hudba Javorinka a folklórny súbor Otava fungujú pod spoločným názvom Otava. FS v súčasnosti vedie T. Blatáková, ktorá prevzala štafetu po M. Vladovej, dnes Trebatickej.

NOVÉ DIVADLO DINO, HORNÁ STREDA

10. výročie vzniku (r. 1999)

Vzniklo v roku 1999 v Hornej Stredě. Domáca scéna je v Hornej Stredě i v Dome umenia v Piešťanoch. S prvou

naštudovanou hrou Pohreb od I. Holuba na 33. Palárikovej Rakovej získalo 2. miesto. Ako druhý v poradí členovia naštudovali hru M. Grgiča v úprave F. Reháka Prebuď sa, Katarína! (2001). V roku 2004 sa začala spolupráca s piešťanským Dieťaľand Bandom. Treťou hrou v repertoári divadla je správa o legende Alžbeta Hrozná (knw story) od S. Štepu (2002), a ktorou sa úspešne prezentovalo na 5. ročníku Festivalu Aničky Jurkovičovej v Novom Meste nad Váhom. V roku 2004 naštudovalo komédiu K. Žišku Turci na diaľnici, ktorú napísal práve pre DINO. S touto hrou sa divadelníci predstavili na festivale hier a dedinskou tematikou v Trebišove (1. miesto), na Kremnických gagoch (Zlatý guľár za najlepšiu produkciu festivalu) a na Scénickej žatve v Martine. V roku 2005 pokračovala spolupráca s K. Žiškom, ktorý pre nich napísal hru Drápačky. Prezentovali ju na Festivale Aničky Jurkovičovej v Novom Meste nad Váhom, na Kremnických gagoch 2005, na festivale Špandiv v Španej doline i na Country Lodenici v Piešťanoch. V roku 2007 na Palárikovej Rakovej v Čadci, kde obsadili 2. miesto, a na festivale hier a dedinskou tematikou v Trebišove, kde obsadili 1. miesto. V roku 2008 pripravili estrádu Dinom dánom šou. Hra Františka Reháka Horí ohník, horí mala premiéru 5. 1. 2008 v Hornej Stredě. Vedúcim súboru je František Rehák.

DYCHOVÁ HUDBA DROTÁRI, DOLNÁ SÚČA

10. výročie vzniku (r. 1999)

Kapela vznikla na jar 1999 z iniciatívy starších členov Mládežníckej dychovej hudby Rudolfa Hečka v Dolnej Súči. Vtedy sa skladala len z ôsmich členov – 3 krídlovky, 2 tenory, bas, bicie a harmonika. Kapelníkom bol Libor Borot. Neskôr sa rozrástla o ďalších členov a v roku 2001 už hrávala v zostave s klarinetmi a sprievodom, bez harmoniky. Spočiatku hrávali na rodinných oslavách a pri občasných príležitostiach (stavenie mája, fašiangy a i.), o nedelňo vystupovali aj na koncertoch. V roku 2003 sa kapelníkom stal Radoslav Sabadka. Pod jeho vedením sa sčasti obmenila zostava, odohrali viacero koncertov a prvé zabavy. Staronovým kapelníkom sa stal v roku 2005 Libor Borot, ktorý prijal do kapely nových mladých muzikantov z mládežníckej dychovej. Prvým vystúpením v novej, omladenej zostave bol koncert na tradičnom festivale Hečkova Súča, začali hrať na rôznych oslavách, koncertoch, dedinských slávnostiach a na zábavách. Úspechy na seba nenechali dlho čakať. Na súťažnej prehliadke dychovej hudby v Hornom Lieskove pri Považskej Bystrici v júni 2006 zohrali najväčší úspech zo zúčastnených kapiel a umiestnili sa v zlatom pásme cum laude a dostali zvláštne ocenenie za sólový výkon tenoristov. Na základe výborného výkonu ich pozvali na celoslovenskú súťaž malých dychovej hudieb do Lednických Rovní (jún 2007), kde boli najmladším účastníkom súťaže. Umiestnili sa v zlatom pásme a dostali cenu poroty za najsympatickejší výkon.

DETSKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR KORNIČKA, TREŇČÍN

10. výročie vzniku (r. 1999)

Na jeseň roku 1999 sa niekoľko „odrasených“ tanečníkov a muzikantov z trenčianskych súborov rozhodlo vdychnúť život novej kôpke, z ktorej bola o nedelňo Kopa Obyčajných Raz Nezbedných Inokedy Čiperných Krpčekov A papučiek. Keďže si pamätali, že sa dobre zabávali, keď ako deti fahali dievky za vrkoče, vybrali meno Kornička. Tak volali dievčenskú zapletanú vrkôčik v neďalekom Soblahove, rodnej obci jedného z vedúcich. Pokrstili ho na mikulášskom večerku v decembri 1999 a krstným tatkom sa

stal Jarco Mikolášek, vedúci FS Družba. V súčasnosti súbor tvorí vyše 100 detí z Trenčína a okolia vo veku 5 – 16 rokov. Skladá sa z: predprípravy a prípravy tanečnej skupiny (od 5 do 9 rokov), tanečno-spevackej skupiny (15 párov – od 10 do 15 rokov) a 8-dennej detskej ľudovej hudby (húle, cimbal, viola, kontrabas). Repertoár súboru vychádza z bohatstva tradícií, zvykov, hier, tanečného, hudobného a piesňového materiálu z regiónu trenčianska. Súbor sa úspešne zúčastňuje na rôznych súťažných (Likavka 2001, Považská Bystrica 2002 a 2004, Strážnice 2004) i nesúťažných prehliadkach a folklórnych festivaloch na Slovensku (Východná, Detva, Myjava) i v zahraničí (Francúzsko, Taliansko, Belgicko, Nemecko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko a Česká republika). Ročne uskutoční asi 35 vystúpení. Ľudová hudba so sólistami a speváčkou skupinou nahrala v novembri 2003 prvé CD Pred nami je zelený majorán. V rámci osláv 5. výročia založenia sa 13. 11. 2004 v KaM OS SR v Trenčíne súbor predstavil slávnostným programom Tri pramienky. Kornička realizovala spoločné (recipročné) vystúpenia s folklórnymi súbormi: Danzeel Teenies (Salzkotten, Nemecko), Malá Rusava (Bystrica pod Hostynem, ČR), Turiec (Martin), Kremienok, Hájenka, Madovec, Čecinka (Bratislava), Limbačka (Podlužany), Mladost (Považská Bystrica), Stribornička (Piešťany), Fialka (Partizánske), Štvorlistok (Trenčianska Turná) a Radosť (Trenčín). Vedenie súboru tvoria: Jaroslava Kohútová (vedúca súboru, speváčka, pedagogička, metodička Trenčianskeho osvetového strediska), Jozef Ďuráči a Vladimír Mišík (choreografi).

Vladimír Boráň a Juraj Plánka (vedúci ľudovej hudby), Mária Jánka, Renáta Gavendová, Dominik Kaduk, Anton Lengvarský (taneční pedagógovia).

Kornička je z troch pramienkov upletený vrkôčik a začiatkom každej zimy bude staršia o rôčik. Jeden prameň pekne spieva, druhý pekne tancuje a ten tretí tým prvým dvom na huslíčkach cifruje. Z troch pramienkov veselosti upletená kornička poteší a rozveselí všetky smutné srdiečka.

(Zdroj: Výročia 2009 – príloha Národnej osvetly)

ODIŠIEL PAVOL PLÁNKA

(31. 3. 1946 – 3. 1. 2009)

Smutná správa o skone Pavla Plánku, nášho dlhoročného spolupracovníka, kolegu a priateľa nás zasiahla 3. januára 2009. Nikto nečakal, že jeho životný príbeh bude mať taký rýchly spád. Príčinou bola náhla zákeľná choroba, ktorá sa príliš silno usadila v jeho tele, aby mu deň čo deň odoberala zo životnej sily.

Vždy, keď ktosi z nášho ľudského spoločenstva opustí breh života, aby sa preplavil na breh smrti, v koreňoch našich citov sa niečo zachveje a svetské starosti už nemajú svoje ostré kontúry.

Tažké bolo uveriť, že sme stratili človeka, ktorý sa venoval celou svojou dušou i telom kultúre – najmä dychovej hudbe. Pôsobil dlhé roky ako organizačný vedúci a manažér Mestského dychového orchestru, s ktorým prešiel kus sveta a rozdielal nezapuditeľné tóny. Za jeho pôsobenia dosiahol tento orchester celý rad významných úspechov doma i v zahraničí. Učarovali mu aj bicie nástroje a bol výborným bubeníkom. Vynikal ako skvelý tanečník vo folklórnych súboroch Trenčian a Gymnik a ako folklórnik sa podieľal na organizovaní významných folklórnych festivalov. Bol milujúci manžel, starostlivý otec, dedko, ktorý viedol aj svojich dvoch vnukov k folklóru. Budeme si ho pamätať ako spolupracovníka, ktorého sme stretávali s cigaretkou v ruke, ktorý sršal humorom a množstvom zážitkov či príbehov z vystúpení. Už sa nevrátil ani do končín Dolnej Súče, Čast Repáky, kde mal rekreačnú chalupu tráviac tu chvíľu oddychu. Opustil všetko, čo mu bolo drahé a blízke.

Pavol Plánka bol naozaj stále spätý s kultúrnou obcou. Zodiaky sú spojené s rokom 1968, keď nastúpil do bývalého Domu kultúry a vzdelávania, potom Okresného osvetového strediska, neskôr na Mestský národný výbor, Okresný či Krajský úrad v Trenčíne, Trenčiansky samosprávny kraj až znova 1. 4. 2004 sa zaradil na útvary kultúry mesta Trenčín. Stál pri zrode viacerých významných projektov, svojimi skúsenosťami v tejto brandži bol vždy vitálny a žiadaným partnerom pri organizovaní kultúrnych podujatí, bez ohľadu na zámer. Svoje pôsobenie ukončil v novembri minulého roku odchodom na starobný dôchodok, ktorého si, žiaľ, neuzil.

Trenčianska kultúrna verejnosť jeho predčasným odchodom stratila významnú osobnosť, ktorá sa navždy zapíše do histórie nielen nášho mesta.

Česť jeho pamiatke!

Kultúrne spektrum 1 - 2/2009 • Periodický informačný servis o aktualitách v teórii a praxi kultúro-osvetovej práce pre potreby pracovníkov kultúry, obecných úradov v okresoch Bánovce nad Bebravou, Nové Mesto nad Váhom a Trenčín
Vydalo: Trenčianske osvetové stredisko, Ul. Kažníčnická 2, 911 05 Trenčín • Zodpovedná redaktorka: Bc. Anna Vražďová, č. tel. 032/652 56 63, e-mail: anna.vrazdova@inos.sk • Grafická úprava: Jana Muchová • Tlač: T-express Trenčín • jún 2009 • Náklad: 150 výtlačkov • Nepredajné • Evidenčné číslo MK SR: EV 1139/08
• V súlade s par. 6 ods. 3 zákona č. 167/2008 Z. z. (tlačový zákon) uverejňujeme, že vlastník periodika Kultúrne spektrum je Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja